

ZADUŽIVANJE LOKALNIH I REGIONALNIH JEDINICA VLASTI

Jozić, Antonija

Master's thesis / Diplomski rad

2022

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:806321>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-02**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Diplomski sveučilišni studij Financijski menadžment

Antonija Jozić

**ZADUŽIVANJE LOKALNIH I REGIONALNIH JEDINICA
VLASTI**

Diplomski rad

Osijek, 2022.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Ekonomski fakultet u Osijeku
Diplomski sveučilišni studij Financijski menadžment

Antonija Jozić

**ZADUŽIVANJE LOKALNIH I REGIONALNIH JEDINICA
VLASTI**

Diplomski rad

Kolegij: Upravljanje javnim dugom

JMBAG: 0010213762

e-mail: ajozic@efos.hr

Mentor: izv. prof. dr. sc. Domagoj Karačić

Osijek, 2022.

Josipa Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Graduate Study Financial management

Antonija Jozić

**INDEBTEDNESS OF LOCAL AND REGIONAL
SELF-GOVERNMENT**

Graduate paper

Osijek, 2022

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je diplomski rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Antonija Jozić

JMBAG: 0010213762

OIB: 19520992231

e-mail za kontakt: antonija.jozic@yahoo.com

Naziv studija: Diplomski sveučilišni studij Financijski menadžment

Naslov rada: Zaduživanje lokalnih i regionalnih jedinica vlasti

Mentor/mentorica diplomskog rada: izv. prof. dr.sc. Domagoj Karačić

U Osijeku, 15.07.2022. godine.

Potpis _____

Zaduživanje lokalnih i regionalnih jedinica vlasti

SAŽETAK

Diplomski rad na temu zaduživanja lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj daje pregled njihove funkcionalne i fiskalne samostalnosti, načina i uvjeta pod kojim se mogu kratkoročno i dugoročno zaduživati te analizu zaduživanja za razdoblje od 2016. do 2020. godine. U radu se u korelaciju stavljaju i prihodi iz pomoći od EU te se analizira jesu li mogućnosti korištenja bespovratnih sredstava pomoći iz EU doprinijele povećanju ili smanjenju primitaka od zaduženja lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj.

Ključne riječi: proračun, lokalne i regionalne jedinice vlasti, zaduživanje, EU fondovi

Indebtdness od Local and Regional Self-Goverment

ABSTRACT

The graduate paper on the topic of being indebted by local and regional government units in the Republic of Croatia provides an overview of their functional and fiscal independence, the ways and conditions under which they can put themselves in debt in the short and long term, and debt analysis for the period from 2016 to 2020. The final paper also correlates income from EU aid and analyzes whether the possibilities of using grants from EU aid contributed to an increase or decrease in receipts from the indebtedness of local and regional government units in the Republic of Croatia.

Keywords: budget, local and regional self-goverment, indebttness, EU funds

Sadržaj

1. Uvod	1
2. Metodologija rada	2
3. Funkcionalna i fiskalna samostalnost lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj	5
3.1. Samoupravni djelokrug.....	5
3.1.1. Općine i gradovi kao lokalna samouprava u Republici Hrvatskoj.....	6
3.1.2. Veliki gradovi kao lokalna samouprava u Republici Hrvatskoj	7
3.1.3. Županija kao regionalna samouprava u Republici Hrvatskoj	8
3.2. Sustav financiranja lokalnih i regionalnih jedinica vlasti.....	9
3.2.1. Prihodi od poreza	10
3.2.2. Prihodi od pomoći.....	11
3.2.3. Vlastiti i namjenski prihodi.....	13
3.3. Proračun lokalnih i regionalnih jedinica vlasti	13
3.3.1. Funkcije proračuna.....	15
3.3.2. Struktura proračuna.....	15
3.3.3. Proračunski ciklus lokalnih i regionalnih jedinica vlasti	16
3.4. Izvještaji o izvršenju proračuna lokalnih i regionalnih jedinica vlasti	17
4. Dug i zaduživanje lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj.....	20
4.1. Zaduzivanje lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj	20
4.1.1. Kratkoročno zaduzivanje lokalnih i regionalnih jedinica vlasti	20
4.1.2. Dugoročno zaduzivanje lokalnih i regionalnih jedinica vlasti.....	21
4.1.3. Zaduzivanje Grada Zagreba	22
4.2. Ograničenja zaduzivanja lokalnih i regionalnih jedinica vlasti.....	23
5. Regionalna politika i fondovi Europske unije.....	25
5.1. Strateško planiranje i regionalni razvoj Republike Hrvatske	25
5.1.1. Regionalna raznolikost hrvatskih županija	26

5.1.2. Regionalna politika pod utjecajem pristupanja Europskoj uniji	28
5.1.3. Regionalna politika nakon pristupanja Europskoj uniji	29
5.2. Fondovi Europske unije	29
5.3. Fondovi Europske unije u Republici Hrvatskoj od 2014. do 2020. godine	31
6. Analiza utjecaja korištenja fondova Europske unije na stupanj zaduženosti lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj	33
6.1. Analiza udjela prihoda iz pomoći Europske unije u ukupnim prihodima lokalnih i regionalnih jedinica vlasti od 2016. do 2020. godine	36
6.2. Analiza udjela primitaka od zaduživanja u ukupnim prihodima JLP(R)S od 2016. do 2020. godine	41
6.3. Analiza visine obveza za vrijednosne papire, kredite i zajmove od 2016. do 2020. godine	43
6.4. Analiza visine rashoda za nabavu nefinancijske imovine od 2016. do 2020. godine ...	46
7. Rasprava	48
8. Zaključak	50
Literatura	52
Popis tablica	I
Popis grafikona	II
Prilozi	III

1. Uvod

Temeljna zadaća javnog sektora je zadovoljenje potreba stanovništva u skladu s raspoloživim proračunskim sredstvima. U Republici Hrvatskoj javne potrebe i javne funkcije se izvršavaju na tri razine: središnjoj, područnoj i lokalnoj. Navedena podjela podrazumijeva da je regulatornim okvirom definirana funkcionalna i fiskalna podjela nadležnosti koju, u većoj ili manjoj mjeri, prati i sustav financiranja svih razina vlasti.

S obzirom na teritorijalnu podjelu i dostupnost administracije lokalne i regionalne jedinice vlasti imaju važnu ulogu u izravnom pružanju javnih usluga građanima. Kvaliteta i kvantiteta pruženih usluga uvelike ovisi o njihovim fiskalnim kapacitetima. Stoga brojne lokalne i regionalne jedinice vlasti svoje kapitalne investicije financiraju putem zaduženja koje je, a radi očuvanja makroekonomske stabilnosti države, određeno strogim zakonskim okvirima.

Važnu ulogu u osiguranju ravnomjernog regionalnog razvoja u Republici Hrvatskoj imaju fondovi Europske unije čije korištenje podrazumijeva postojanje cjelovitog sustava programiranja, upravljanja i financiranja programa, projekata i aktivnosti koje provode lokalne i regionalne jedinice vlasti. Od ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju lokalnim i regionalnim jedinicama vlasti na raspolaganju su novi izvori financiranja javnih potreba što je značajno utjecalo na reformu proračunskih sustava i sustava strateškog planiranja.

Reforma proračunskog sustava usmjerena je na jačanje fiskalne odgovornosti, ali i na fleksibilnost planiranja te lakše zaduživanje s ciljem financiranja infrastrukturnih projekata, predfinanciranja projekata koji se financiraju iz fondova Europske unije te premašivanja jaza između ostvarivanja prihoda i izvršavanja rashoda.

Stoga će u nastavku ovog diplomskog rada biti više riječi o funkcionalnoj i fiskalnoj samostalnosti lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj, njihovom zaduživanju i korištenju bespovratnih sredstava Europske unije te međusobnom utjecaju korištenja bespovratnih sredstava Europske unije i zaduživanja radi financiranja tekućih i kapitalnih rashoda lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj.

2. Metodologija rada

Cilj rada je spoznati funkcionalnu i fiskalnu samostalnost lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj te analizirati njihovo zaduživanje u posljednjih 5 godina. Istraživanju se prilazi s pretpostavkama:

- lokalne i regionalne jedinice vlasti zadužuju se radi financiranja kapitalnih projekata te osiguravanja tekuće likvidnosti,
- lokalne i regionalne jedinice vlasti za financiranje svojih tekućih i kapitalnih projekata koriste bespovratna sredstva Europske unije,
- lokalne i regionalne jedinice vlasti imaju mogućnost su/predfinanciranja projekata iz zaduženja,
- korištenje fondova Europske unije utječe na zaduženost lokalnih i regionalnih jedinica vlasti.

Rad se sastoji od osam dijelova. Nakon uvodnog dijela objašnjene su metode rada, uzorak i izvori podataka te prihodovni, rashodovni i bilančni parametri. U trećem dijelu daju se teoretske odrednice funkcioniranja lokalnih i regionalnih jedinica vlasti kroz njihov samoupravni djelokrug, sustav financiranja, proračun te izvještaje o izvršenju proračuna lokalnih i regionalnih jedinica vlasti. U četvrtom dijelu obrađeni su pojmovi duga i zaduživanja lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj dok su u petom dijelu obrađeni pojmovi regionalne politike i fondova Europske unije, važnost strateškog planiranja i regionalnog razvoja Republike Hrvatske, općenito o fondovima Europske unije te dostupnosti fondova Europske unije u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2014. do 2020. godine. Zaključno su se analizirala financijska izvješća lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2016. do 2020. godine nakon čega je dan zaključak te popis korištene literature.

Podaci koji se analiziraju u ovom radu prikupljeni su iz javno dostupnih i relevantnih izvora – mrežnih stranica Ministarstva financija. Uzorak ovog istraživanja odnosno općine, gradovi i županije obvezni su predavati svoje financijske izvještaje, a Ministarstvo financija ih objedinjene objavljuje u pravilu u kolovozu za prethodnu godinu tako da su u ovom trenutku dostupni podaci za razdoblje od 2016. do 2020. godine. Podaci koji su obuhvaćeni u istraživanju odnose se na podatke o prihodima i primitcima, rashodima i izdatcima te podatke o imovini i obvezama svih općina, gradova i županija u Republici Hrvatskoj, njih 576. Da se radi o velikoj bazi podataka govori podatak o gotovo 290 tisuća redaka u Excel tablici.

Krmpotić (2021) u svojoj doktorskoj disertaciji uvodi izdvojene prihodovne i rashodovne parametre od kojih se neki koriste i u ovom diplomskom radu. Njihov pregled se daje u Tablici 1.

Tablica 1 Pregled izdvojenih prihodovnih i rashodovnih parametara

Šifra	Naziv	AOP 2021*	Skupine konta
upp	Ukupni prihodi i primici	632	6, 7, 8
pomEU	Pomoć od inozemnih vlada, međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU*	052+053+069	6323, 6324, 638
pz	Primici od zaduživanja	477	84
uri	Ukupni rashodi i izdaci	633	3 4 5
rni	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	344	4

Izvor: Izradila autorica prema Krmpotić (2021) i Fina (2022)

*korigirano obzirom na računovodstveno evidentiranje pomoći iz EU i AOP 2021

Izdvojeni prihodovni i rashodovni parametri odnose se na ukupne prihode i primitke te rashode i izdatke, pomoći koje su realizirane iz fondova Europske unije, primitke od zaduživanja i rashode za nabavu nefinancijske imovine svih lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj i koristili su se za analizu u razdoblju od 2016. do 2020. godine. Ti podaci nalaze se u financijskim izvještajima odnosno u izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima (obrazac PR-RAS).

U Tablici 2. daje se pregled izdvojenih bilančnih parametara koji su korišteni u ovom diplomskom radu.

Tablica 2 Pregled izdvojenih bilančnih parametara

Šifra	Naziv	AOP	
uo	Ukupne obveze	169	2
			9
iz	Dug temeljem izravnog zaduživanja	184+200	25
			26
okz	Obveze za kredite i zajmove	200	26

Izvor: Izradila autorica prema Krmpotić (2021) i Fina (2022)

Navedeni bilančni parametri koji su relevantni za ovaj rad nalaze se u bilanci (obrazac BIL) te su se koristili za analizu ukupnih obveza, duga temeljem izravnog zaduživanja i obveza za kredite i zajmove lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2016. do 2020. godine.

Podaci su analizirani pomoću programa Excel, odnosno pivot tablica.

3. Funkcionalna i fiskalna samostalnost lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj

Postoje različite metodologije koje prate ulogu lokalnih i regionalnih jedinica vlasti kao i opće države, a najznačajnije su Europska metodologija i metodologija Međunarodnog monetarnog fonda. Europska metodologija temelji se na Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa i sektor države dijeli na središnju, saveznu i lokalnu državu te fondove socijalne sigurnosti (ESA 2010, 2022) dok metodologija Međunarodnog monetarnog fonda definira kako su „u makroekonomskoj statistici predviđena tri opća pod sektora vlade: središnji, državni i lokalni.“ (GFS 2014, 2022). Metodologija Međunarodnog monetarnog fonda navodi, kao i Europska metodologija, postojanje fondova socijalnog osiguranja kao podsektora sektora opće države.

Teorijski okvir koji definira raspodjelu nadležnosti središnje, regionalne i lokalne razine vlasti naziva se fiskalni federalizam. Fiskalni federalizam daje odgovor na pitanje na koji način se trebaju podijeliti funkcije države između središnje države te regionalnih i lokalnih jedinica vlasti kako bi pružanje javnih usluga bilo učinkovito i ujednačeno i kako se nadležnosti ne bi preklapale (Bajo i dr., 2020).

Često se, u okviru ekonomike lokalnog javnog sektora, kao pojam koristi i pojam fiskalne decentralizacije koji se odnosi na uspostavu optimalne raspodjele ovlasti i funkcija između središnje države i regionalnih i lokalnih jedinica vlasti (Šimović i Deskar-Škrbić, 2020).

3.1. Samoupravni djelokrug

Temeljem Europske povelje o lokalnoj samoupravi (NN 14/1997) „pod lokalnom samoupravom podrazumijeva se pravo i mogućnost lokalnih jedinica da, u okvirima određenim zakonom, uređuju i upravljaju, uz vlastitu odgovornost i u interesu lokalnog pučanstva, bitnim dijelom javnih poslova“. Današnje suvremene države, ako promatramo teritorijalnu organizaciju, imaju u pravilu tri razine vlasti: državnu, regionalnu i lokalnu, a njihov ustroj je uvjetovan potrebom za rješavanjem zadataka koji su postavljeni pred državom (Čulo, 2011).

Ustavom Republike Hrvatske (NN 85/2010) određeno je kako je u Republici Hrvatskoj „državna vlast ustrojena na načelu diobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu, a ograničena je Ustavom zajamčenim pravom građanima na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu“.

Područno ustrojstvo Republike Hrvatske, nazivi i sjedišta općina, gradova i županija te druga pitanja od značaja za ustrojstvo lokalnih i regionalnih jedinica vlasti određeno je Zakonom o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13, 110/15).

Definicija lokalnih i regionalnih jedinica, njihov djelokrug i ustrojstvo u Republici Hrvatskoj je određeno Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20) (samoupravi, n.d.) koji definira gradove i općine kao lokalne jedinice, a županije kao regionalne.

U Republici Hrvatskoj ima 20 županija, Grad Zagreb koji ima status i grada i županije, 127 gradova i 428 općina što broji ukupno 576 lokalnih i regionalnih jedinica vlasti (DŠJU, 2017). Iz ovog je razvidno da Republika Hrvatska ima, u pojmovnom smislu, decentraliziranu administraciju. Prema Bajo i dr. (2020: 150) temeljno načelo decentralizacije je da se „niti jedna funkcija odnosno nijedan zadatak ne može dodijeliti određenoj razini vlasti ili tijelu državne vlasti, a da se za to ne osiguraju novčana sredstva.“

3.1.1. Općine i gradovi kao lokalna samouprava u Republici Hrvatskoj

Prema Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20) općine se osnivaju „za područje više naseljenih mjesta koja predstavljaju prirodnu, gospodarsku i društvenu cjelinu i koja su povezana zajedničkim interesima stanovništva“ dok su gradovi lokalne samouprave u kojima su sjedišta županija i „svako mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a predstavlja urbanu, povijesnu, prirodnu gospodarsku i društvenu cjelinu“. Iznimno se gradom može utvrditi i ono mjesto koje ne ispunjava prethodno navedene uvjete, a radi nekog posebnog povijesnog, gospodarskog i geoprometnog razloga.

U svom samoupravnom djelokrugu općine i gradovi obavljaju sljedeće, povjerene im, „poslove koji se odnose na uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno

gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i šport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima“ (Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20).

Iz navedenog je razvidno da je širok spektar poslova koje obavljaju lokalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj. Zadužene su za građenje i održavanje komunalne infrastrukture pod kojom se podrazumijevaju lokalne i nerazvrstane ceste, sustavi vodoopskrbe i odvodnje i javne rasvjete, upravljanje grobljima na svom području i sl. Povjereni su im poslovi odgoja i osnovnog obrazovanja koji podrazumijevaju osnivanje i upravljanje dječjim vrtićima te provedbom programa predškole. Lokalne jedinice vlasti financiraju sustav civilne zaštite i vatrogastva na svom području, izdvajaju sredstva za socijalnu skrb te kulturu, šport i organizacije civilnog društva. Obzirom na širok spektar povjerenih im poslova može se zaključiti kako kroz njih mogu ostvarivati lokalne politike, posebice one usmjerene razvoju gospodarstva te poboljšanju uvjeta stanovanja svojih građana.

3.1.2. Veliki gradovi kao lokalna samouprava u Republici Hrvatskoj

„Veliki gradovi su jedinice lokalne samouprave koje su ujedno gospodarska, financijska, kulturna, zdravstvena, prometna i znanstvena središta razvitka šireg okruženja i koji imaju više od 35.000 stanovnika“ (Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20).

Temeljem istog zakona veliki gradovi i gradovi sjedišta županija obavljaju sve prethodno gore navedene poslove kao i:

- „održavanje javnih cesta,
- izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja.“

Dakle, osim što obavljaju sve povjerene im poslove kao lokalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj, veliki gradovi i gradovi sjedišta županija imaju mogućnost obavljati i poslove izdavanja akata vezanih uz gradnju i prostorno planiranje.

Osim navedenih poslova veliki gradovi i gradovi sjedišta županija mogu obavljati i poslove županija.

3.1.3. Županija kao regionalna samouprava u Republici Hrvatskoj

„Županija je jedinica područne (regionalne) samouprave čije područje predstavlja prirodnu, povijesnu, prometnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu, a ustrojava se radi obavljanja poslova od regionalnog interesa“ (Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20).

„Županija u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove od područnoga (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na obrazovanje, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj, promet i prometnu infrastrukturu, održavanje javnih cesta, planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova, izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje županije izvan područja velikoga grada te ostale poslove sukladno posebnim zakonima“ (Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20).

Županija kao regionalna jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj, a koja obuhvaća područje više lokalnih jedinica vlasti, odgovorna je za osnivanje, razvoj mreže i upravljanje osnovnim i srednjim školama kao i za upravljanje zdravstvenim ustanovama: bolnicama, zavodima za hitnu medicinu i javno zdravstvo te domovima zdravlja na svom području. Isto tako ima mogućnost osnivanja domova umirovljenika i razvoj socijalne zaštite svojih građana. Preko županijskih uprava za ceste, kao izvanproračunskih korisnika, obavlja poslove upravljanja, održavanja i građenja županijskih cesta. Županije su zadužene i za urbanističko planiranje te izdavanje akata za građenje.

3.2. Sustav financiranja lokalnih i regionalnih jedinica vlasti

S obzirom na dodijeljene im funkcije i poslove lokalne i regionalne jedinice vlasti za provedbu istih trebaju i dostatne prihode. Prema Bajo i dr. (2020) osnovni prihodi lokalnih jedinica mogu se podijeliti na: porezne, neporezne i kapitalne.

Prema Državnoj školi za javnu upravu (DŠJU, 2017) lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj sredstva za ostvarivanje svojih funkcija ostvaruju iz:

- vlastitih prihoda (vlastitih poreza i ostalih vlastitih prihoda)
- zajedničkih prihoda (poreznih prihoda i ostalih zajedničkih prihoda)
- ostalih izvora prihoda (prihoda od pomoći i primitaka od zaduživanja).

Sustav financiranja lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj uređen je brojnim zakonskim i podzakonskim aktima.

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi ((NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19 i 144/20)) definira prihode jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave kao:

- „općinske, gradske, odnosno županijske poreze, prireze, naknade, doprinosi i pristojbe,
- prihode od stvari u njezinom vlasništvu i imovinskih prava,
- prihode od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u njezinom vlasništvu, odnosno u kojima ima udio ili dionice,
- prihode od naknada za koncesiju koje daje njezino predstavničko tijelo,
- novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje sama propiše u skladu sa zakonom,
- udjele u zajedničkim porezima s Republikom Hrvatskom,
- sredstva pomoći i dotacija Republike Hrvatske predviđena u državnom proračunu te
- druge prihodi određeni zakonom“.

Najznačajniji izvori prihoda lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj su prihodi od poreza, a osim njih značajne su i pomoći koje ostvaruju iz fondova Europske unije

te državnog proračuna. Iz državnog proračuna lokalne i regionalne jedinice vlasti ostvaruju sredstva fiskalnog izravnjanja kao i tekuće i kapitalne pomoći za provedbu projekata.

Temeljem Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 127/17 i 138/20) lokalne i regionalne jedinice vlasti financiraju se:

- „prihodima iz poreza (zajedničkim i lokalnim),
- prihodima iz pomoći i
- vlastitim i namjenskim prihodima“.

Detaljnije o istima daje se u potpoglavljima od 3.2.1. do 3.2.3.

3.2.1. Prihodi od poreza

Kao najznačajniji izvor prihoda lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj navodi se porez na dohodak. Porez na dohodak je zajednički porez države, županija i općina/gradova, a sukladno trenutno važećim zakonskim odredbama dijeli se na sljedeći način:

- „74% prihoda od poreza na dohodak prihod je općine, odnosno grada
- 20% prihoda od poreza na dohodak je županije dok se
- 6% raspodjeljuje na decentralizirane funkcije“ (Ministarstvo financija, 2022).

Dakle, porez na dohodak je zajednički porez lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj te se istovremeno određeni postotak izdvaja i za financiranje decentraliziranih funkcija školstva, zdravstva, socijalne skrbi i vatrogastva.

Općinama, gradovima i županijama koji financiraju decentralizirane funkcije raspodjeljuje se udio za decentralizirane funkcije na sljedeći način:

- „1,9% za osnovno školstvo,
- 1,3% za srednje školstvo,
- 0,8% za socijalnu skrb
- 1,0% za zdravstvo te
- 1,0% za vatrogastvo – javne vatrogasne postrojbe“ (Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, NN 127/17 i 138/20).

S obzirom na povjerene im poslove vezane za školstvo, socijalnu skrb, zdravstvo i vatrogastvo lokalnim i regionalnim jedinicama vlasti u Republici Hrvatskoj dodjeljuju se sredstva za

pokriće rashoda koja proizlaze iz povjerenih im poslova. Konkretno županijama, velikim gradovima i gradovima sjedišta županije koji su osnivači osnovnih škola doznaju se sredstva za tekuće i kapitalne rashode škola. Lokalnim jedinicama vlasti koji su osnivači javnih vatrogasnih postrojbi doznaju se sredstva za financiranje rashoda njihovih javnih vatrogasnih postrojbi.

Zakon o lokalnim porezima (NN 115/16 i 101/17) definira lokalne poreze kao poreze koji pripadaju lokalnim i regionalnim jedinicama vlasti, a u Tablici 3. daje se pregled svih poreza.

Tablica 3 Vrste županijskih, općinskih i gradskih poreza

Porezi jedinica vlasti	Vrsta poreza
Županijski porezi	<ul style="list-style-type: none"> - Porez na nasljedstva i darove - Porez na cestovna motorna vozila - Porez na plovila - Porez na automate za zabavne igre
Općinski i gradski porezi	<ul style="list-style-type: none"> - Prirez porezu na dohodak - Porez na potrošnju - Porez na kuće za odmor - Porez na korištenje javnih površina

Izvor: Izradila autorica prema Zakonu o lokalnim porezima (NN 115/16 i 101/17)

Navedenim zakonom definirani su porezi koji pripadaju lokalnim i regionalnim jedinicama vlasti. Npr. lokalne jedinice vlasti imaju mogućnost, ali ne i obvezu, uvođenja određenih vrsta poreza pa razlikujemo lokalne jedinice koje imaju različite stope prireza porezu na dohodak pa čak i one koje nisu uvele obvezu plaćanja prireza i one koje su s vremenom tu obvezu i ukinule.

3.2.2. Prihodi od pomoći

Od 2017. godine, izmjenama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, uveden je pojam fiskalnog izravnjanja koji je značajno utjecao na povećanje prihoda lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj, osim onih najrazvijenijih koji nisu „osjetili“ njegov učinak.

„Sredstva fiskalnog izravnjanja, sukladno odredbama Zakona, osiguravaju se u državnom proračunu, a udio sredstava fiskalnog izravnjanja u punom iznosu za pojedinu općinu, grad i

županiju u ukupnim sredstvima fiskalnog izravnanja u punom iznosu utvrđuje ministar financija odlukom za svaku proračunsku godinu. Za potrebe izračuna i raspodjele sredstava fiskalnog izravnanja važna su dva parametra: Kapacitet ostvarenih poreznih prihoda i Referentna vrijednost kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda. Zakon posebno definira Kapacitet ostvarenih poreznih prihoda za općine, i gradove, a posebno za županije. Zakonom su također posebno definirane Referentna vrijednost kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda za općine, za gradove i za županije“ (Ministarstvo financija, 2022).

Konkretno to znači da lokalna i regionalna jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj koja nije ostvarila, od strane ministra financija propisanu, referentnu vrijednost kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda ima pravo na isplatu fiskalnog izravnanja iz državnog proračuna do visine referentne vrijednosti kapaciteta ostvarenih poreznih prihoda.

Prema Odluci o udjelu sredstava fiskalnog izravnanja za pojedinu općinu, grad i županiju u ukupnim sredstvima fiskalnog izravnanja s iznosom sredstava fiskalnog izravnanja za 2022. godinu (NN 145/2021) razvidno je da fiskalno izravnanje ne ostvaruju: 73 općine od 428 općina, odnosno 17,05%, 41 grad od 128 gradova (uključujući i Grad Zagreb), odnosno 32,03% te 7 županija od 20 županija, odnosno 35,00%.

Sukladno Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 127/17 i 138/20) Vlada Republike Hrvatske uredbom utvrđuje način financiranja decentraliziranih funkcija i način izračuna pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije. Za financiranje decentraliziranih funkcija školstva, zdravstva, socijalne skrbi i vatrogastva osiguravaju se, u okviru državnog proračuna, sredstva pomoći izravnanja za decentralizirane funkcije onim lokalnim i regionalnim jedinicama vlasti koji ostvare manje sredstava od iznosa utvrđenog odlukama Vlade Republike Hrvatske o minimalnim financijskim standardima za pokriće rashoda za decentralizirane funkcije osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi, zdravstva i vatrogastva. Konkretno to znači da pravo na pomoć izravnanja imaju one lokalne i regionalne jedinice vlasti koje iz udjela za decentralizirane funkcije koji se ostvaruju iz 6% prihoda poreza na dohodak ostvare manje prihoda nego što je utvrđeno kao referentna vrijednost po odluci Vlade Republike Hrvatske.

Temeljem Zakona o proračunu (144/21) „primljene pomoći su tekući i/ili kapitalni prijenosi ostvareni od inozemnih vlada, međunarodnih organizacija, institucija i tijela Europske unije ili od subjekata unutar općeg proračuna“. Smatraju se namjenskim prihodima odnosno njihova namjena je strogo usmjerena za ostvarivanje ciljeva i pokazatelja za koju namjenu su i odobreni.

Lokalne i regionalne jedinice vlasti za provedbu svojih projekata, tekućih i kapitalnih, ostvaruju pomoći iz nadležnih ministarstava sukladno njihovom djelokrugu. Značajni izvor tekućih i kapitalnih pomoći za lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj su fondovi Europske unije čija sredstva se transferiraju preko upravljačkih tijela u Republici Hrvatskoj, a u slučajevima kad se pomoć ostvaruje putem natječaja na razini Europske komisije onda i direktno iz proračuna Europske unije.

3.2.3. Vlastiti i namjenski prihodi

Zakon o proračunu (NN 144/21) definira vlastite prihode kao prihode koje korisnik ostvaruje obavljanjem poslova „na tržištu i u tržišnim uvjetima, a koje poslove mogu obavljati i drugi pravni subjekti izvan općeg proračuna“ (Zakon o proračunu, NN 144/21).

„Namjenski prihodi su doprinosi, prihodi za posebne namjene, pomoći, donacije i prihodi od prodaje ili zamjene nefinancijske imovine u vlasništvu proračunskog korisnika, a koja nije stečena iz općih prihoda i primitaka, te naknade s naslova osiguranja ako premija nije plaćena iz općih prihoda i primitaka“ (Zakon o proračunu, NN 144/21).

Jedan on najznačajnijih namjenskih izvora prihoda kod općina i gradova je komunalna naknada koja je, temeljem Zakona o komunalnom gospodarstvu (NN 68/18, 110/18 i 32/20), definirana kao „prihod proračuna jedinice lokalne samouprave koji se koristi za financiranje održavanja i građenja komunalne infrastrukture, a može se na temelju odluke predstavničkog tijela jedinice lokalne samouprave koristiti i za financiranje građenja i održavanja objekata predškolskog, školskog, zdravstvenog i socijalnog sadržaja, javnih građevina sportske i kulturne namjene te poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu jedinice lokalne samouprave, ako se time ne dovodi u pitanje mogućnost održavanja i građenja komunalne infrastrukture“.

3.3. Proračun lokalnih i regionalnih jedinica vlasti

Bratić (2009: 123) navodi kako je proračun „mehanizam upravljanja državom koji je iznimno važan za svako gospodarstvo i za stanovništvo svake zemlje. Proračun je rezultat proračunskog procesa, čijim su se razvojem razvile proračunske funkcije koje najbolje opisuju što je proračun i čemu služi.“ Iz navedenog se može zaključiti kako se proračun kao mehanizam upravljanja

državom mijenjao kroz vrijeme, a tome u prilog ide i teza koju je iznio Aaron Wildavsky kako je „najveći čimbenik koji utječe na veličinu i sadržaj ovogodišnjeg proračuna prošlogodišnji proračun” (Wildavsky, 1964: 13, navedeno u Bratić, 2009:139).

Prema Šimić i dr. (2020: 79) „proračun je osnovni instrument putem kojeg država prikuplja sredstva i financira javna dobra i ostale funkcije države“. Osim što proračun definira kao mehanizam upravljanja državom, definiran je, u rashodovnom smislu, kao mehanizam kojim se ostvaruju javne politike kroz financiranje javnih dobara i funkcija države.

Prema Bajo i dr. (2020: 42) novija definicija proračuna kaže kako je „proračun JLP(R)S sredstvo za ostvarivanje potreba građana i volje građana (poreznih obveznika); sredstvo za zadovoljavanje godišnjih javnih potreba raspoloživim javnim sredstvima (operativnih i strateških, razvojnih ciljeva); način dokazivanja fiskalne odgovornosti kroz sudjelovanje javnosti (kojim se podržava transparentnost, kontinuiranost, odgovornost u donošenju proračuna), ali i iskaz političkih ciljeva vlasti (proračun se treba temeljiti na vjerodostojnosti, sposobnosti, kvaliteti političkog programa i vođenja politike)“.

Ova definicija posebno dolazi do izražaja nakon donošenja Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17) kojim je definiran okvir strateškog planiranja u Republici Hrvatskoj na svim razinama upravljanja, od najnižih do najviših. Time je postavljen zakonodavni okvir za pripremu, izradu, provedbu, izvješćivanje, praćenje provedbe i učinaka te vrednovanja akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za lokalne i regionalne jedinice vlasti. Može se zaključiti kako je navedeni zakon snažno utjecao na proračunski ciklus, ali i na samu strukturu proračuna, jer je njime propisana obveza donošenja kratkoročnih dokumenata strateškog planiranja odnosno provedbenih programa koji vrijede za vrijeme trajanja mandata župana, gradonačelnika i načelnika, a koji se moraju uskladiti s raspoloživim proračunskim sredstvima.

Proračun lokalne i regionalne jedinice vlasti je “akt koji donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, a sadrži plan za proračunsku godinu i projekcije za sljedeće dvije proračunske godine u kojima se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i njezinih proračunskih korisnika“ (Zakon o proračunu, NN 144/21).

3.3.1. Funkcije proračuna

Proračun je akt koji:

- „prikazuje najvažnije ciljeve države u fiskalnoj godini,
- služi kao instrument kojim država utječe na ekonomsko stanje zemlje,
- služi kao sustav kontrole prikupljanja i trošenja proračunskih sredstava” (Zakon o proračunu, 144/21).

Drugim riječima, proračun je temeljni financijsko-pravni akt iz kojeg je, putem sustava proračunskih klasifikacija i njihovim povezivanjem s aktima strateškog planiranja, moguće iščitati ekonomske politike neke jedinice vlasti. Npr. analizom proračuna možemo doći do sljedećih zaključaka:

- hoće li se ostvariti prioriteta i ciljevi iz provedbenih programa (analiza planiranih programa i aktivnosti),
- jesu li proračunska sredstva dostatna za ispunjenje ciljeva (analiza strukture prihoda te analiza zaduženosti) te
- jesu li sredstva korištena zakonito, ekonomično i učinkovito (analiza Izjave o fiskalnoj odgovornosti, analiza izvješća vanjske i unutarnje revizije, razna druga izvješća i analize izvršenja prihoda i rashoda).

3.3.2. Struktura proračuna

Zakonom o proračunu (NN 141/21) promijenjena je njegova struktura te se on sastoji od:

- „općeg dijela proračuna koji sadrži sažetak Računa prihoda i rashoda i Računa financiranja u kojemu su prikazani ukupni prihodi i rashodi, primici i izdaci te ukupna raspoloživa sredstva iz prethodnih obračunskih razdoblja, Račun prihoda i rashoda u kojem su prikazani svi prihodi i rashodi prema ekonomskoj klasifikaciji npr.: prihodi od poreza, imovine, pristojbi te rashodi za zaposlene, financijski rashodi te Račun zaduživanja/financiranja na kojem se prikazuju izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova te primici od financijske imovine i zaduživanja),

- posebnog dijela proračuna koji obuhvaća Plan rashoda i izdataka raspoređen po organizacijskim jedinicama i proračunskim korisnicima iskazanim po vrstama te raspoređenim u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata te
- obrazloženja pod kojim se podrazumijevaju obrazloženja prihoda, rashoda, primitaka, izdataka i prenesenih viškova i manjkova proračuna te obrazloženja izvršenja ciljeva i pokazatelja uspješnosti iz akata strateškog planiranja, a koji su ugrađeni u programe, projekte i aktivnosti u posebnom dijelu proračuna.“

Proračun je oduvijek najvažniji akt javnih financija i struktura iskazivanja planiranih sredstava od 2003. godine nije se bitno mijenjala. Do donošenja novog Zakona o proračunu iz 2021. godine sastojao se isključivo iz općeg i posebnog dijela, a za lokalne i regionalne jedinice vlasti postojala je obveza donošenja i plana razvojnih programa koji je trebao predstavljati strateško-planski dokument koji sadržava ciljeve i prioritete razvoja lokalnih i regionalnih jedinica vlasti povezane s programskom i organizacijskom klasifikacijom.

Moderno financijsko upravljanje u javnom sektoru podrazumijeva usmjerenost na rezultate koji se postižu provedbom programa, a manje pažnje se pridaje vrsti i visini troškova. Takvim načinom upravljanja jača se odgovornost svih dionika u izvršavanju proračuna. Iz tog razloga je u novi Zakon o proračunu (NN 144/21) ugrađeno da sastavni dio proračuna čini i njegovo obrazloženje.

3.3.3. Proračunski ciklus lokalnih i regionalnih jedinica vlasti

Proračunski ciklus moguće je, prema Zakonu o proračunu (NN 144/21) podijeliti u tri faze:

1. „priprema proračuna koja podrazumijeva donošenje Smjernica ekonomske i fiskalne politike Vlade Republike Hrvatske na temelju kojih se izrađuju Upute za planiranje proračuna za iduće trogodišnje razdoblje za sve proračunske i izvanproračunske korisnike iz nadležnosti,
2. proces usvajanja koji podrazumijeva dostavljanje nacрта proračuna izvršnom tijelu (župan, gradonačelnik, načelnik) na usvajanje te predstavničkom tijelu (Skupština, Vijeće) na donošenje i
3. izvršavanje koje podrazumijeva prikupljanje prihoda i njihovu potrošnju u skladu s planiranim sredstvima.“ (Jozić, 2022: 10)

3.4. Izvještaji o izvršenju proračuna lokalnih i regionalnih jedinica vlasti

„Od 1. siječnja službeno započinje fiskalna godina u kojoj se izvršava proračun, odnosno prikupljaju se i troše sredstva, a istovremeno se obavlja nadzor i kontrola tih operacija. Proračun se izvršava na temelju proračunskih odobrenja, a u skladu s raspoloživim sredstvima i preuzetim obvezama do visine planirane u godišnjem financijskom planu proračunskog korisnika. Izvršavanje Državnog proračuna strogo je regulirano, kako zakonodavnim okvirom, tako i internim pravilima svake institucije u javnom sektoru.

Najvažniji procesi u izvršavanju proračuna se odnose na provođenje javnih nabava, zaključivanje ugovora, odobravanje, likvidiranje i evidentiranje knjigovodstvene dokumentacije te financijsko izvještavanje. Navedeni procesi podrazumijevaju provođenje cijelog niza aktivnosti u cijeloj organizaciji, a ne samo u financijskom sektoru. Stoga je neophodno u izvršavanju proračuna ustrojiti funkcionalno i ekonomično upravljanje sustavnom na način da su jasno definirani sustavi ovlasti i odgovornosti u svim aktivnostima.“ (Jozić, 2022: 10)

Najvažniji kontrolni mehanizam u financijskom upravljanju u javnom sektoru su izvješća izvršenju proračuna. Lokalne i regionalne jedinice vlasti dužne su, sukladno zakonskim i podzakonskim aktima, sačiniti polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju proračuna koji usvajaju njihova predstavnička tijela u propisanim rokovima.

Temeljem Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna (NN 24/13, 102/17, 1/20 i 147/20) izvještaji „o izvršenju proračuna sadrže:

- opći i posebni dio,
- obrazloženje i
- posebne izvještaje, a

prihodi i primici, rashodi i izdaci u polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna iskazuju se na razini odjeljka ekonomske klasifikacije“.

Opći i posebni dio izvještaja o izvršenju prati strukturu proračuna koja se primjenjuje pri njegovu planiranju, osim što se kod izvještaja o izvršenju, osim po ekonomskoj, programskoj i organizacijskoj klasifikaciji, daju podaci o izvršenju funkcijske klasifikacije i izvora financiranja. Tim dodatnim izvješćima pojačava se transparentnost potrošnje proračunskih sredstava na način da takva dodatna izvješća daju i podatke sistematizirane informacije o

utrošku rashoda po njihovoj namjeni (funkcijska klasifikacija) te povezanost prihoda i primitaka iz kojih se financiraju rashodi i izdaci određene vrste i namjene (izvori financiranja). Temeljem Zakona o proračunu (NN 144/21) „obrazloženje polugodišnjeg i godišnjeg izvještaja o izvršenju proračuna sastoji se od obrazloženja:

- općeg dijela izvještaja o izvršenju proračuna (sadrži obrazloženje ostvarenja prihoda i rashoda, primitaka i izdataka te prikaz manjka odnosno viška proračuna jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave) i
- obrazloženja posebnog dijela izvještaja o izvršenju proračuna (temelji se na obrazloženjima financijskih planova proračunskih korisnika, a sadrži obrazloženje izvršenja programa iz posebnog dijela proračuna s ciljevima koji su ostvareni provedbom programa i pokazateljima uspješnosti realizacije tih ciljeva)“.

„Posebni izvještaji u polugodišnjem izvještaju o izvršenju proračuna su:

- izvještaj o korištenju proračunske zalihe,
- izvještaj o zaduživanju na domaćem i stranom tržištu novca i kapitala te
- izvještaj o danim jamstvima i plaćanjima po protestiranim jamstvima.

Posebni izvještaji u godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna su, osim gore navedenih i:

- izvještaj o korištenju sredstava fondova Europske unije,
- izvještaj o danim zajmovima i potraživanjima po danim zajmovima
- izvještaj o stanju potraživanja i dospjelih obveza te o stanju potencijalnih obveza po osnovi sudskih sporova“ (Zakon o proračunu, NN 144/21).

Izvještaji o izvršenju proračuna pružaju dostatne informacije o stupnju izvršenja strateških i operativnih ciljeva lokalnih i regionalnih jedinica vlasti te o njihovoj uspješnosti. Međutim, da bi se dobila šira slika o njihovom poslovanju i da bi se mogao procijeniti utjecaj izvršavanja proračuna na njihovu likvidnost i solventnost potrebno je analizirati i njihova temeljna financijska izvješća.

Temeljem čl. 139. Zakona o proračunu (NN 144/21) „financijski izvještaji daju informacije o stanju, strukturi i promjenama u vrijednosti i obujmu imovine, obveza, vlastitih izvora, prihoda, rashoda primitka i izdataka odnosno novčanih tokova“. Sadržaj i struktura financijskih izvještaja detaljno su definirani Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (NN 37/22), a odnose se na sljedeća izvješća:

- „bilancu,
- izvještaj o приходima i rashodima, primicima i izdacima,

- izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji,
- izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza,
- izvještaj o obvezama te
- bilješke“.

U cilju osiguranja transparentnosti, a u skladu s čl. 144. Zakona o proračunu (NN 144/21), lokalne i regionalne jedinice vlasti kao obveznici sastavljanja financijskih planova i financijskih izvještaja obvezni su na svojim mrežnim stranicama objaviti svoje financijske planove, polugodišnja i godišnja izvješća o izvršenju te godišnja financijska izvješća.

4. Dug i zaduživanje lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj

Brojne lokalne i regionalne jedinice vlasti, osim iz poreznih i drugih prihoda, svoje kapitalne investicije financiraju putem zaduženja. S druge strane deficiti proračuna lokalnih i regionalnih jedinica vlasti, odnosno manjak prihoda nad rashodima, utječu na visinu duga opće države. Prema Glibo (2017: 105) „pretjerano zaduživanje i rast javnog duga može predstavljati veliku opasnost za makroekonomsku stabilnost i izazvati strah od velikih poremećaja i kraha države pa je potrebna opreznost u upotrebi ovog instrumenta“ stoga je razumljivo strogo uređivanje zaduživanja lokalnih i regionalnih jedinica vlasti kako se ne bi dogodilo da njihov prekomjerni dug ne bi postao prijetnja makroekonomskoj stabilnosti države.

Zlatno pravilo uravnoteženog proračuna „podrazumijeva zaduživanje samo za financiranje kapitalnih projekata, a ne za financiranje tekućih izdataka“ (Bajo, 2020: 332). Kako bi se primijenilo zlatno pravilo treba razdvojiti kapitalni proračun od tekućeg proračuna lokalnih i regionalnih jedinica vlasti na način da se kroz kapitalni proračun prikazuju kapitalni primici za pokriće rashoda za nabavku nefinancijske imovine dok se kod tekućeg proračuna prikazuju tekući prihodi za pokriće tekućih rashoda proračuna. Viškove tekućih prihoda moguće je koristiti za pokriće rashoda za nabavku nefinancijske imovine odnosno kapitalne investicije. Kroz zlatno pravilo lakše je utvrditi viškove tekućih prihoda koji su slobodni za investicije, a onda posljedično i za otplatu zajmova.

4.1. Zaduzivanje lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj

Sukladno Zakonu o proračunu (NN 144/21) lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj mogu se kratkoročno i dugoročno zaduživati uzimanjem kredita, zajmova i izdavanjem vrijednosnih papira.

4.1.1. Kratkoročno zaduzivanje lokalnih i regionalnih jedinica vlasti

Kratkoročno zaduživanje je zaduživanje do 12 mjeseci i sukladno Zakonu o proračunu (NN 144/21) „isključivo za premošćivanje jaza zbog različite dinamike priljeva sredstava i dospijea

obveza“. Takvo zaduženje istekom roka od 12 mjeseci se ne može reprogramirati niti se novim kratkoročnim zaduženjem mogu podmiriti postojeće obveze po kratkoročnim kreditima.

Lokalne i regionalne jedinice vlasti ovakvo zaduženje mogu ostvariti uz suglasnost svog predstavničkog tijela odnosno Općinskog i Gradskog vijeća te Županijske skupštine.

4.1.2. Dugoročno zaduživanje lokalnih i regionalnih jedinica vlasti

Prema Bajo (2020: 337) „lokalne jedinice dugoročno se zadužuju radi financiranja kapitalnih projekata koje ne bi mogle financirati iz vlastitih proračunskih prihoda tekućeg razdoblja. Lokalne jedinice sa stabilnim fiskalnim kapacitetom (uglavnom veći gradovi) zadužuju se kreditima banaka te izdavanjem lokalnih (municipalnih obveznica)“.

Temeljem Zakona o proračunu (144/21) lokalne i regionalne jedinice vlasti mogu se „dugoročno zadužiti samo za investiciju koja se financira iz njezina proračuna, a koju potvrdi njezino predstavničko tijelo uz suglasnost Vlade, a na prijedlog ministra financija“.

Jednako tako lokalne i regionalne jedinice vlasti mogu se zaduživati „za kapitalne pomoći trgovačkim društvima i drugim pravnim osobama u svom većinskom vlasništvu ili suvlasništvu, a radi realizacije investicije koja se sufinancira iz fondova Europske unije i za investicije odnosno projekte čija je realizacija utvrđena posebnim propisima te za financiranje obveza na ime povrata neprihvatljivih troškova koji su bili sufinancirani iz fondova Europske unije“ (Ministarstvo financija, 2022).

Osim kreditima lokalne i regionalne jedinice vlasti mogu se dugoročno zadužiti i izdavanjem dugoročnih dužničkih vrijednosnih papira, a najčešći oblik su municipalne obveznice odnosno gradske, općinske ili lokalne obveznice.

U Tablici 4. se daje pregled municipalnih obveznica.

Tablica 4 Vrste municipalnih obveznica

Vrsta obveznice	Specifičnosti
Opće obveznice	<ul style="list-style-type: none"> - Prikupljanje sredstava radi financiranja javnih infrastrukturnih projekata iz kojih se ne može naplaćivati naknada - Sredstva za isplatu glavnice i kamata osiguravaju se iz poreznih prihoda - Najniža stopa rizika otplate duga iz razloga što su porezni prihodi redoviti - Potencijalna opasnost od rasta poreznog tereta (ako porezni prihodi ne budu dostatni)
Prihodne obveznice	<ul style="list-style-type: none"> - Prikupljanje sredstava radi financiranja kapitalnih projekata koji imaju određenu skupinu korisnika - Sredstva za isplatu glavnice i kamata osiguravaju se iz prihoda od naknada koje plaćaju korisnici kapitalnog objekta (npr. cestarina)

Izvor: Izradila autorica prema Bajo (2020)

Osnovna razlika između općih i prihodnih obveznica je u tome što se sredstva za isplatu glavnice i kamata opće obveznice osiguravaju iz općih prihoda odnosno poreza dok se kod prihodnih obveznica ta sredstva osiguravaju iz prihoda od naknada koje plaćaju korisnici.

4.1.3. Zaduživanje Grada Zagreba

Bajo (2004) ističe se poseban položaj Grada Zagreba u sustavu financiranja lokalnih jedinica te obzirom da ima značajan udio u godišnjem zaduživanju lokalnih jedinica upućuje kako je poželjno u analizi financijskog položaja lokalnih jedinica Grad Zagreb isključiti iz analize i promatrati zasebno.

Krmpotić (2021) navodi da je u razdoblju od 2014. do 2018. godine „kod ostalih velikih gradova prisutan trend razduživanja i smanjenja duga od izravnog zaduživanja, dok je Grad Zagreb povećao dug u promatranom razdoblju za 367 milijuna kuna te je stoga došlo i do rasta kad se sumarno gledaju iznosi zaduženosti svih velikih gradova. Grad Zagreb nositelj je i 54,4 % obveza za kredite i zajmove (tablica br. 41) svih gradova u Republici Hrvatskoj. Vrijednost obveza za kredite i zajmove Grada Zagreba uvijek je otprilike dvostruko veća od obveza svih ostalih velikih gradova, iako postoje i veliki gradovi koji imaju značajnu kreditnu zaduženost.“

4.2. Ograničenja zaduživanja lokalnih i regionalnih jedinica vlasti

Zaduživanje lokalnih i regionalnih jedinica vlasti definirano je Zakonom o proračunu (NN 144/21), Pravilnikom o postupku dugoročnog zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 67/22) te Zakonom o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu (NN 140/21 i 62/22).

Dugoročno zaduživanje je ograničeno, a pregled ograničenja se prikazuje u Tablici 5.

Tablica 5 Ograničenja zaduživanja JLP(R)S u Republici Hrvatskoj

Namjena zaduživanja	Godišnje ograničenje	Dodatno ograničenje
Financiranje kapitalnih investicija	20% ostvarenih prihoda u godini koja prethodi godini u kojoj se zadužuje	3% prihoda poslovanja svih JLP(R)S

Izvor: Izradila autorica prema Zakonu o izvršavanju državnog proračuna (NN 144/21)

Pod ostvarenim prihodima podrazumijevaju se ukupni ostvareni prihodi lokalne i regionalne jedinice vlasti tijekom jedne proračunske godine umanjeni za prihode od pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna i donacija te prihode s osnove dodatnih udjela u porezu na dohodak za financiranje decentraliziranih funkcija. Ako promatramo ograničenje od 20% ostvarenih prihoda u iznos ukupne godišnje obveze ubrajaju se svi godišnji anuiteti po kreditima, zajmovima i obvezama po osnovi izdanih vrijednosnih papira, danih jamstava i suglasnosti proračunskim korisnicima te iznos ukupnih dospjelih obveza iskazanih u zadnjem financijskom izvješću.

Temeljem Zakona o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu (NN 140/22 i 62/22) određeno je da „Vlada može dati suglasnosti za zaduživanje jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave najviše do 3% ukupno ostvarenih prihoda poslovanja svih jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iskazanih u financijskom izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2021.“.

S druge strane, Zakonom o proračunu (NN 144/21) definirana su i izuzeća od primjene godišnjih i dodatnih ograničenja, a odnose se na:

- „zaduživanje radi financiranja provedbe projekta koji se sufinancira iz fondova Europske unije i to do iznosa ukupno prihvatljivog troška projekta,

- zaduživanje za investicije iz područja unapređenja energetske učinkovitosti“.

Može se zaključiti kako se ovim izuzećima od primjene godišnjih i dodatnih ograničenja željelo potaknuti korištenje bespovratnih sredstava iz fondova Europske unije te potaknuti izradu projekata iz područja energetske učinkovitosti kojima je krajnji cilj ostvarenje ušteda na rashodovnoj strani proračuna odnosno na rashodima za energente.

5. Regionalna politika i fondovi Europske unije

„Regionalni razvoj jedna je od najvažnijih smjernica Europske unije koja čak trećinu svoga proračuna izdvaja za razvoj slabije razvijenih regija u Europskoj uniji kroz takozvanu kohezijsku politiku“ Europske unije (Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije, 2022). Dakle kohezijska politika je investicijska politika koja kroz poticanje gospodarskog rasta i razvoja utječe na makroekonomske pokazatelje države članice, a koje posljedično umanjuju regionalne nejednakosti među državama odnosno regijama unutar neke države.

Prema Državnoj školi za javnu upravu (DŠJU, 2017) kohezijska politika „odražava solidarnost EU-a s manje razvijenim zemljama i regijama putem integriranih programa potpore potiče održivi razvoj na regionalnoj razini, ali i na razini cijele Unije. Regionalna politika posebice je usmjerena na:

- razvoj potencijala i prednosti regije,
- povećanje konkurentnosti svih regija te
- otvaranje novih i boljih radnih mjesta“.

„Europski su fondovi alat u rukama Europske komisije i zemalja članica pomoću kojeg nastoje podupirati određene prioritete i ostvariti zacrtane ciljeve“ (Tufekčić i dr., 2013: 153).

5.1. Strateško planiranje i regionalni razvoj Republike Hrvatske

Okvir za strateško planiranje razvojem definiran je Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17) kojim se „uređuje sustav strateškog planiranja Republike Hrvatske i upravljanje javnim politikama odnosno priprema, izrada, provedba, izvješćivanje, praćenje provedbe i učinaka te vrednovanje akata strateškog planiranja za oblikovanje i provedbu javnih politika koje sukladno svojim nadležnostima izrađuju, donose i provode javna tijela“. Iako je zakon donesen tek 2017. godine to ne znači da u Republici Hrvatskoj do tada nije bilo strateškog planiranja već da su se do tada donosile i odobravale razvojne strategije, operativni planovi i programi, ali bez krovne nacionalne razvojne strategije.

Prema Bajo i Puljiz (2017) Republika Hrvatska do tada je imala:

- brojne sektorske strategije, ali ne i nacionalnu,

- Strategiju regionalnog razvoja od 2009. godine no nije bilo poznato u kojoj su mjeri s njom povezane pojedinačne strategije razvoja županija te strategije i planovi razvoja gradova i općina te
- od 2009. godine uveden sustav strateškog planiranja proračuna.

Regionalni razvoj neke države važan je radi ublažavanja razlika u ekonomskom blagostanju među geografskim područjima neka države ili više njih. Te razlike utječu na ostvarivanje nacionalnih strateških ciljeva stoga ih vlade pokušavaju ublažiti provedbom politika regionalnog razvoja. Prema Bajo (2020: 440) „kao mjerilo blagostanja najčešće se koristi bruto domaći proizvod po stanovniku“.

5.1.1. Regionalna raznolikost hrvatskih županija

Hrvatska gospodarska komora u svojoj godišnjoj publikaciji Županije – razvojna raznolikost i gospodarski potencijali obrađuje i makroekonomske pokazatelje hrvatskih županija, a pregled bruto domaćeg proizvoda (BDP) po stanovniku po županijama daje se u Tablici 6.

Tablica 6 BDP per capita po županijama u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Županija	2016.	2017.	2018.	Indeks 2018./16.	Indeks 2018. RH=100
Grad Zagreb	148.410	155.760	170.822	115,10	184,89
Istarska	106.652	111.267	117.231	109,92	126,89
Primorsko-goranska	103.047	108.614	111.413	108,12	120,59
Dubrovačko-neretvanska	86.591	94.059	99.968	115,45	108,20
Varaždinska	70.696	75.914	82.062	116,08	88,82
Zadarska	67.791	73.860	81.338	119,98	88,04
Međimurska	70.234	74.523	77.567	110,44	83,96
Šibensko-kninska	66.076	72.642	73.132	110,68	79,16
Zagrebačka	63.500	67.759	73.113	115,14	79,14
Splitsko-dalmatinska	65.170	68.506	72.554	111,33	78,53
Ličko-senjska	64.532	69.359	66.848	103,59	72,35
Koprivničko-križevačka	65.202	67.630	65.586	100,59	70,99
Osječko-baranjska	66.098	67.872	65.382	98,92	70,77
Karlovačka	63.045	64.908	62.503	99,14	67,65

Bjelovarsko-bilogorska	57.577	59.369	60.126	104,43	65,08
Krapinsko-zagorska	54.702	58.416	59.627	109,00	64,54
Sisačko-moslavačka	59.775	61.801	59.241	99,11	64,12
Vukovarsko-srijemska	48.923	52.211	50.673	103,58	54,85
Požeško-slavonska	47.485	49.840	49.846	104,97	53,95
Brodsko-posavska	46.648	50.175	49.748	106,65	53,85
Virovitičko-podravska	46.194	48.338	49.131	106,36	53,18
Republika Hrvatska	84.171	88.986	92.389	109,76	100,00

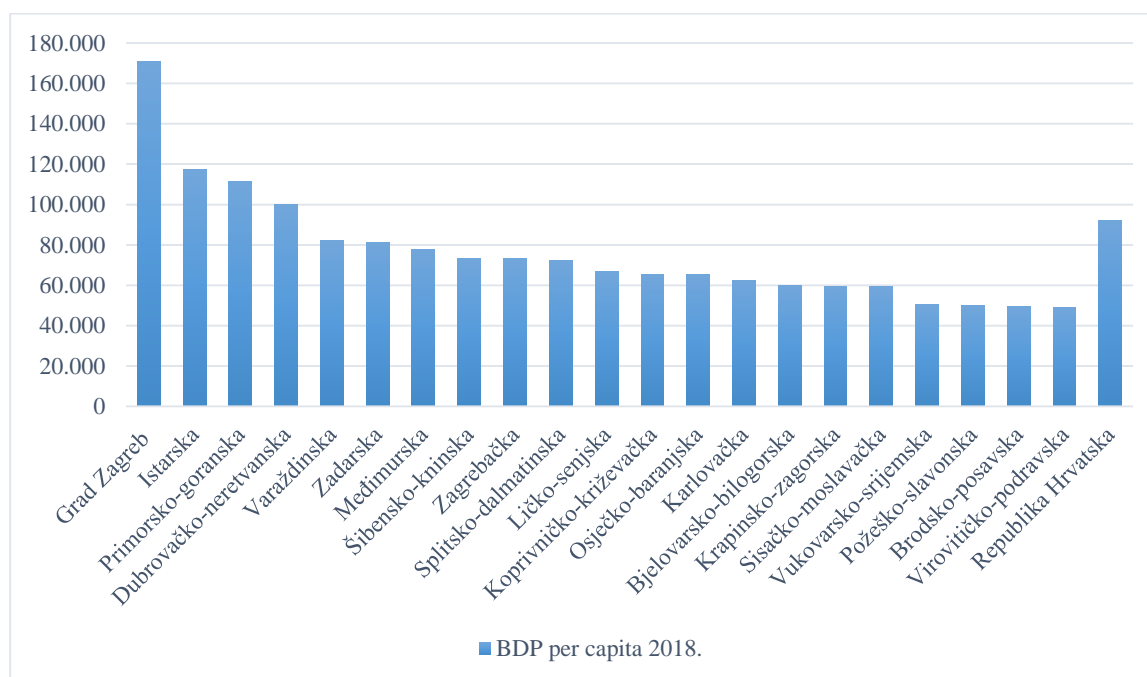
Izvor: Izradila autorica prema HGK (2021)

Razvidno je da samo četiri županije bilježe veći bruto domaći proizvod po glavi stanovnika (*per capita*) od državnog prosjeka – Grad Zagreb kao glavni grad Republike Hrvatske sa BDP *per capita* za 85% većim od prosjeka Republike Hrvatske te tri jadranske županije s BDP-om *per capita* od 8 do 27% iznad prosjeka. Iz tablice su vidljive regionalne nejednakosti hrvatskih županija gdje su najnerazvijenije po kriteriju BDP *per capita* one kontinentalne i to: Virovitičko-podravska, Brodsko-posavska, Požeško-slavonska, Vukovarsko-srijemska te Sisačko-moslavačka.

Ako uzmemo u obzir prosječan rast BDP-a *per capita* za razdoblje 2016.-2018. od 9,76% uočavamo kako se regionalna nejednakost povećava jer pet najnerazvijenih županija bilježi niže stope rasta BDP-a *per capita* u tom periodu.

Na Grafikonu 1. se prikazuje bruto domaći proizvod *per capita* u hrvatskim županijama za 2018. godinu.

Grafikon 1 BDP per capita u hrvatskim županijama 2018.

Izvor: Izradila autorica prema HGK (2021)

Iz grafikona se može zaključiti kako samo 3 hrvatske županije i Grad Zagreb bilježe veći BDP *per capita* od prosjeka Republike Hrvatske te kako su i 2018. godine na začelju četiri slavonske županije i to: Virovitičko-podravska, Brodsko-posavska, Požeško-slavonska i Vukovarsko-srijemska županija.

5.1.2. Regionalna politika pod utjecajem pristupanja Europskoj uniji

Iako je proces provedbe regionalne politike u samostalnoj Republici Hrvatskoj započeo još u devedesetim godinama prošlog stoljeća, nakon Domovinskog rata, ipak se najznačajnijim koracima u tom procesu smatraju političke odluke vezane uz proces pristupanja Europskoj uniji nakon što je Hrvatska 2004. godine dobila status države kandidatkinje za članstvo u Europskoj uniji. Prema Bajo (2020) u tom periodu dogodile su se značajni iskoraci od osnivanja Ministarstva regionalnog razvoja 2008. godine, usvajanja prvog Zakona o regionalnom razvoju i uvođenjem indeksa razvijenosti 2009. godine, povećane kreditne aktivnosti međunarodnih financijskih institucija koje su kroz kreditne programe financirale razvojne infrastrukturne projekte u regionalnim i lokalnim jedinicama vlasti niže kategorije razvijenosti pa do osnivanja županijskih razvojnih agencija s ciljem pripreme i provedbe projekata sufinanciranih

sredstvima predpristupnih fondova Europske unije koje je Hrvatska, kao zemlja kandidatkinja za članstvo u Europskoj uniji, mogla koristiti.

5.1.3. Regionalna politika nakon pristupanja Europskoj uniji

Hrvatska je postala zemlja članica Europske unije 1. srpnja 2013. godine, pred kraj programskog razdoblja 2007.-2013. U tom periodu, dakle, imala je mogućnost korištenja ESI fondova iz programskog razdoblja 2007.-2013., ali se intenzivno morala pripremati za korištenje fondova novog programskog razdoblja od 2014.-2020. godine. Nakon pristupanja Europskoj uniji regionalna politika se „konceptijski dodatno modernizira, a važnost fondova Europske unije kao izvora financiranja razvojnih projekata na županijskoj i lokalnoj razini jako raste“ (Bajo i dr., 2020: 446). Usvojen je i novi Zakon o regionalnom razvoju 2014. godine, a potpore su se počele temeljiti na indeksu razvijenosti lokalnih i regionalnih jedinica vlasti. Ministarstvo financija odobrilo je program sufinanciranja provedbe EU projekata kao tekuću i kapitalnu pomoć lokalnim i regionalnim jedinicama vlasti. Obzirom da se kod većine EU projekata traži vlastito sufinanciranje nositelja projekta i partnera na projektu ovaj oblik pomoći je značajan za lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj. Nakon pristupanja Europskoj uniji Hrvatskoj su na raspolaganju značajna sredstva i instrumenti za financiranja razvojnih projekata kako bi se u konačnici ostvarila kohezijska politika Europske unije odnosno smanjenje nejednakosti među regijama.

5.2. Fondovi Europske unije

„Oko 94% proračuna Europske unije odlazi na projekte njenih država članica koji se financiraju iz fondova Europske unije i kojima se pridonosi boljoj infrastrukturi, očuvanju okoliša, kvalitetnijoj hrani, većoj sigurnosti građana Europske unije i sl. Proračun Europske unije udružuje sredstva svih država članica s ciljem financiranja aktivnosti koje države članice inače ne bi mogle samostalno financirati s posebnim naglaskom na ravnomjerni razvoj“ (Europska komisija, 2014: 3-4).

Europska komisija je u strategiji Europe 2020 postavila ambiciozne ciljeve Europske unije:

- „Zapošljavanje – 75% populacije u dobi od 20-64 godine će biti zaposleno,

- Inovacije – 3% BDP-a Unije će biti uloženo u istraživanje i razvoj,
- Klimatske promjene – ispunit će se klimatsko-energetski ciljevi 20/20/20,
- Obrazovanje – postotak osoba koje rano napuste školovanje bit će ispod 10% dok će najmanje 40% mlađe generacije završiti minimalno tercijarni stupanj obrazovanja,
- Siromaštvo – 20 milijuna manje ljudi trebalo bi biti u opasnosti od siromaštva“ (HGK, 2013:7).

Najznačajnija politika Europske unije je kohezijska politika koja „ima za cilj učvrstiti gospodarsku i socijalnu koheziju smanjenjem nejednakosti u razini razvoja između regija. Politika je usmjerena na ključna područja koja će EU-u pomoći da se suoči s izazovima 21. stoljeća i ostane globalno konkurentan“ (Europska komisija, 2020).

Na razini Europske unije donosi se Zajednički strateški okvir, dokument koji „postavlja ključne mjere za postizanje EU ciljeva, osigurava jasne strateške smjernice i on je vodič za programiranje koji se odnosi na sve fondove i unapređuje koordinaciju različitih EU strukturnih instrumenata“ (Tufekčić i dr., 2013: 155).

„Svaka država članica priprema Partnerski ugovor koji je ocjena nacionalnih razvojnih potreba na temelju kojih se definiraju prioriteti korištenja fondova. U Partnerskom ugovoru definira se i alokacija sredstava za državu članicu te se nakon toga donose i operativni programi koji preciznije definiraju korištenje fondova Europske unije. Svaki operativni program, kao strateški dokument, definira financijska sredstva i iznos nacionalnog sufinanciranja, doprinose i indikatore kako bi se mogao mjeriti učinak i doprinos zajedničkim ciljevima“ (Tufekčić i dr., 2013: 156).

Europska komisija navodi da su „operativni programi detaljni planovi u kojima države članice predviđaju koliko će sredstava iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF-ova) potrošiti tijekom programskog razdoblja. Njih je moguće povući za konkretnu regiju ili tematski cilj na razini cijele zemlje (npr. okoliš). Za cilj europske teritorijalne suradnje sastavljaju se prekogranični ili međuregionalni operativni programi“ (Europska komisija, 2022).“ (Jozić, 2020: 2-3)

U tablici 7. se prikazuje pregled strukture kohezijske politike od razine Europske unije do nacionalne ili regionalne razine.

Tablica 7 Kohezijska politika – struktura

EU DRŽAVA ČLANICA NACIONALNA ILI REGIONALNA RAZINA	ZAJEDNIČKI STRATEŠKI OKVIR		
	PARTNERSKI UGOVOR		
	OPERATIVNI PROGRAM ZA ERDF (<i>European Regional Development Fund</i>)	PROGRAM RURALNOG RAZVOJA	OPERATIVNI PROGRAM ZA EMFF (<i>European Maritime and Fisheries Fund</i>)
	OPERATIVNI PROGRAM ZA ESF (<i>European Social Fund</i>)		
	OPERATIVNI PROGRAM ZA KOHEZIJSKI FOND (<i>CF – Cohesion Fund</i>)		
	VIŠEFONDOVSKI OPERATIVNI PROGRAM ZA ERDF, ESF I CF		

Izvor: Izradila autorica prema Tufekčić i dr. (2013: 157)

„Na razini Europske unije donosi se Zajednički strateški okvir, svaka država članica priprema Partnerski ugovor, a zatim se na nacionalnim ili regionalnim razina donose operativni programi.“ (Jozić, 2020: 4)

5.3. Fondovi Europske unije u Republici Hrvatskoj od 2014. do 2020. godine

„Za razdoblje od 2014. do 2020. godine Republici Hrvatskoj je bilo na raspolaganju 10,676 milijardi eura iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova i to iz:

- Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR) – 4,321 milijardi eura
- Kohezijskog fonda – 2,560 milijardi eura
- Europskog socijalnog fonda (ESF) – 1,516 milijardi eura
- Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (EPFRR) – 2,026 milijardi eura te
- Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo (EFPR) – 253 milijuna eura. (Europski strukturni i investicijski fondovi, 2022)

Na razini Republike Hrvatske, strateški okvir za korištenje ESI fondova određen je Sporazumom o partnerstvu, operativnim programima, Zajedničkim nacionalnim pravilima i Zakonom o uspostavi institucionalnog okvira za korištenje ESI fondovima u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2014. do 2020. godine te uredbama koje propisuju nadležnost pojedinih tijela za svaki ESI instrument (Europski strukturni i investicijski fondovi, 2022).

Republika Hrvatska donijela je četiri operativna programa i to:

- Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.,
- Operativni program za pomorstvo i ribarstvo 2014.-2020.,
- Operativni program konkurentnost i kohezija 2014.-2020. i
- Program ruralnog razvoja 2014.-2020. (Europski strukturni i investicijski fondovi, 2022),

a aktivnosti unutar svakog operativnog programa financiraju se iz odgovarajućeg ESI fonda. Republika Hrvatska može koristiti i Programe Unije koji promiču suradnju u različitim područjima među državama članicama (RERA, 2022).“ (Jozić, 2020: 4-5)

6. Analiza utjecaja korištenja fondova Europske unije na stupanj zaduženosti lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj

Lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj obvezne su dostavljati financijska izvješća Ministarstvu financija koje onda na svojim mrežnim stranicama objavljuje objedinjene podatke za sve jedinice. Ti javno dostupni izvori podataka poslužili su za analizu koja se daje u nastavku.

Lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine ostvarile su 140.838.534.773 kuna prihoda te 140.182.988.986 kuna rashoda. Pregled po županijama koji uključuje prihode i primitke (upp) te rashode i izdatke (uri) njihovih lokalnih jedinica te regionalne jedinice daje se u Tablici 8.

Tablica 8 Prihodi i primici (upp), rashodi i izdaci (uri) po županijama za razdoblje 2016.-2020. godine

Županija	Prihodi i primici (upp)	Rashodi i izdaci (uri)	Višak/manjak
01 Zagrebačka	8.244.175.897	8.197.684.920	46.490.977
02 Krapinsko-zagorska	2.922.113.135	2.902.372.216	19.740.919
03 Sisačko-moslavačka	4.652.082.904	4.662.314.876	-10.231.972
04 Karlovačka	3.257.879.438	3.157.838.734	100.040.704
05 Varaždinska	4.228.282.339	4.117.392.891	110.889.448
06 Koprivničko-križevačka	3.120.303.300	3.048.828.466	71.474.834
07 Bjelovarsko-bilogorska	2.802.470.265	2.793.516.979	8.953.286
08 Primorsko-goranska	11.445.517.500	11.327.834.984	117.682.516
09 Ličko-senjska	2.004.331.509	2.018.542.911	-14.211.402
10 Virovitičko-podravska	2.409.291.014	2.404.937.648	4.353.366
11 Požeško-slavonska	1.880.968.286	1.851.967.270	29.001.016
12 Brodsko-posavska	3.301.861.853	3.203.261.431	98.600.422
13 Zadarska	5.974.733.284	5.941.998.662	32.734.622
14 Osječko-baranjska	7.620.829.797	7.547.260.712	73.569.085
15 Šibensko-kninska	3.357.043.115	3.309.786.787	47.256.328
16 Vukovarsko-srijemska	4.457.364.597	4.393.922.519	63.442.078
17 Splitsko-dalmatinska	13.385.712.984	13.011.296.036	374.416.948
18 Istarska	9.307.240.104	9.105.750.227	201.489.877
19 Dubrovačko-neretvanska	5.156.394.230	5.111.045.192	45.349.038
20 Međimurska	2.761.541.177	2.741.151.017	20.390.160
21 Grad Zagreb	38.548.398.045	39.334.284.508	-785.886.463
Ukupno:	140.838.534.773	140.182.988.986	655.545.787

Izvor: Izradila autorica prema podacima Ministarstva financija (2022)

Najveći udio u ukupnim приходima svih lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj ostvaruje Grad Zagreb i to 38.548.398.045 kuna prihoda i primitaka, odnosno

27,37% ukupnih prihoda, te 39.334.284.508 kuna rashoda, odnosno 28,06% ukupnih. Ovdje se uočava kako je poželjno u analizi financijskog položaja lokalnih jedinica Grad Zagreb isključiti iz analize i promatrati zasebno.

Najmanji iznos prihoda i primitaka u promatranom razdoblju ostvarila je Požeško-slavonska županija i to: 1.880.968.286 kuna prihoda i primitaka, odnosno 1,31% od ukupnih prihoda i primitaka, te 1.851.967.270 kuna rashoda i izdataka, odnosno 1,32% od ukupnih rashoda i izdataka svih lokalnih i regionalnih jedinica vlasti.

U navedenom razdoblju lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj ostvarile su 655.545.787 kuna viška prihoda nad rashodima. Na rezultat značajno utječe rezultat poslovanja Grada Zagreba odnosno manjak od 785.886.463 kuna. Ukoliko bismo iz analize isključili rezultat poslovanja Grada Zagreba lokalne i regionalne jedinice vlasti bilježile bi višak prihoda nad rashodima u visini od gotovo 1,5 milijardi kuna.

U prilogu 2. ovog rada dan je pregled prihoda i primitaka po županijama u promatranom razdoblju od 2016. do 2020. godine iz čega se može zaključiti kako su prihodi i primici lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj bilježile pozitivan trend kod 10 od 21 županije i Grada Zagreba (uključujući i prihode i primitke njihovih općina i gradova) i da su svi u 2020. godini ostvarili značajnije prihode i primitke od onih iz 2016. godine i to za 32,83%. Istovremeno su i rashodi i izdaci bilježili pozitivan trend kod 12 od 21 županije i Grada Zagreba (uključujući i rashode i izdatke njihovih općina i gradova) te su ukupno svi ostvarili 32,70% više rashoda i izdataka u 2020. nego u 2016. godini.

Pregled podataka o ukupnim приходima i primicima te rashodima i izdacima po glavi stanovnika na razini županija i Grada Zagreba daje se u Tablici 9.

Tablica 9 Prihodi i primici (upp), rashodi i izdaci (uri) po županijama per capita za razdoblje od 2016.-2020. godine

Županija	Prihodi i primici (upp)	Rashodi i izdaci (uri)	Broj stanovnika 2011.	Prihodi i primici per capita	Rashodi i izdaci per capita
01 Zagrebačka	8.244.175.897,00	8.197.684.920,00	317.642	25.954	25.808
02 Krapinsko-zagorska	2.922.113.135,00	2.902.372.216,00	133.064	21.960	21.812
03 Sisačko-moslavačka	4.652.082.904,00	4.662.314.876,00	172.977	26.894	26.953
04 Karlovačka	3.257.879.438,00	3.157.838.734,00	133.064	24.484	23.732
05 Varaždinska	4.228.282.339,00	4.117.392.891,00	176.046	24.018	23.388

06 Koprivničko-križevačka	3.120.303.300,00	3.048.828.466,00	115.582	26.996	26.378
07 Bjelovarsko-bilogorska	2.802.470.265,00	2.793.516.979,00	119.743	23.404	23.329
08 Primorsko-goranska	11.445.517.500,00	11.327.834.984,00	296.123	38.651	38.254
09 Ličko-senjska	2.004.331.509,00	2.018.542.911,00	51.022	39.284	39.562
10 Virovitičko-podravska	2.409.291.014,00	2.404.937.648,00	84.586	28.483	28.432
11 Požeško-slavonska	1.880.968.286,00	1.851.967.270,00	78.031	24.105	23.734
12 Brodsko-posavska	3.301.861.853,00	3.203.261.431,00	158.559	20.824	20.202
13 Zadarska	5.974.733.284,00	5.941.998.662,00	170.398	35.063	34.871
14 Osječko-baranjska	7.620.829.797,00	7.547.260.712,00	304.899	24.995	24.753
15 Šibensko-kninska	3.357.043.115,00	3.309.786.787,00	109.320	30.708	30.276
16 Vukovarsko-srijemska	4.457.364.597,00	4.393.922.519,00	180.117	24.747	24.395
17 Splitsko-dalmatinska	13.385.712.984,00	13.011.296.036,00	455.242	29.404	28.581
18 Istarska	9.307.240.104,00	9.105.750.227,00	208.440	44.652	43.685
19 Dubrovačko-neretvanska	5.156.394.230,00	5.111.045.192,00	122.783	41.996	41.627
20 Međimurska	2.761.541.177,00	2.741.151.017,00	114.414	24.136	23.958
21 Grad Zagreb	38.548.398.045,00	39.334.284.508,00	792.875	48.619	49.610
Ukupno:	140.838.534.773,00	140.182.988.986,00	4.294.927	32.792	32.639

Izvor: Izradila autorica prema podacima Ministarstva financija (2022) i DZS (2011)

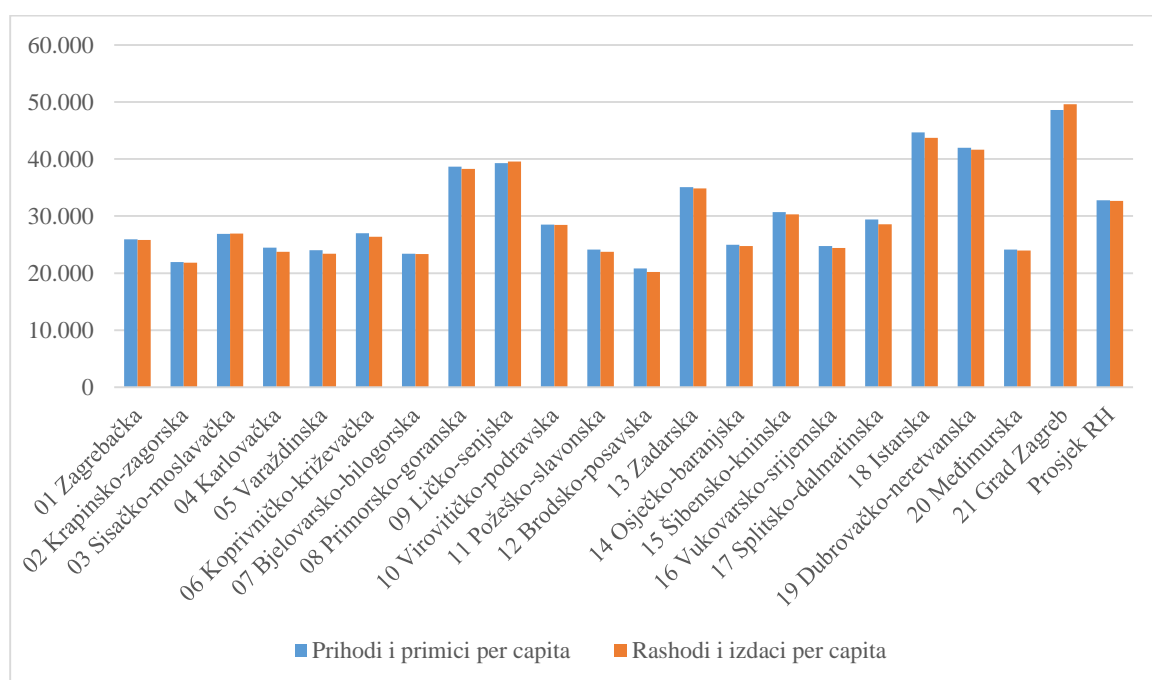
Ukoliko se promatraju prihodi i primici te rashodi i izdaci po glavi stanovnika može se zaključiti kako Grad Zagreb ostvaruje najviše prihode i primitke te rashode i izdatke *per capita* i to 48.619 kuna prihoda i primitaka po glavi stanovnika uz 49.610 kuna rashoda i izdataka po glavi stanovnika. Ako bismo iz analize izuzeli Grad Zagreb najveće prihode i primitke te rashode i izdatke ostvaruju lokalne i regionalna jedinica vlasti Istarske županije i to 44.652 kuna prihoda i primitaka uz 43.685 rashoda i izdataka po glavi stanovnika. Iako Požeško-slavonska županija ostvaruje najmanje prihode i primitke te rashode i izdatke u Republici Hrvatskoj u analizi prihoda i primitaka te rashoda i izdataka po glavi stanovnika nije na posljednjem mjestu već to mjesto zauzima Brodsko-posavska županija s prihodima i primicima u visini od 20.824 kuna po glavi stanovnika te rashodima i izdacima u visini od 20.202 kuna po glavi stanovnika.

Obzirom da je u tablici u prilogu dan pregled ostvarenja prihoda i primitaka i rashoda i izdataka po vrsti lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj može se zaključiti kako od županija najviše prihode i primitke te rashode i izdatke ostvaruje Splitsko-dalmatinska županija i to 2.391.019.598 kuna prihoda i primitaka te 2.300.835.676 rashoda i izdataka. Općine i

gradovi u Primorsko-goranskoj županiji ostvaruju najveće prihode i primitke te rashode i izdatke u Republici Hrvatskoj.

Na Grafikonu 2. prikazuje se odnos ostvarenih prihoda i primitaka *per capita* i rashoda i izdataka *per capita* svih lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u razdoblju od 2016. do 2020. godine s prosjekom Republike Hrvatske.

Grafikon 2 Ostvareni prihodi i primici (upp) per capita i rashodi i izdatci (uri) per capita lokalnih i regionalnih jedinica vlasti razdoblju 2016.-2020. godine s prosjekom Republike Hrvatske

Izvor: Izradila autorica prema podacima Ministarstva financija (2022) i DZS (2011)

Iz grafikona je razvidno kako lokalne i regionalne jedinice vlasti u 5 županija i Gradu Zagrebu ostvaruju veće ukupne prihode i primitke te rashode i izdatke *per capita* od prosjeka Republike Hrvatske. Radi se o županijama Jadranske Hrvatske te Gradu Zagrebu.

6.1. Analiza udjela prihoda iz pomoći Europske unije u ukupnim prihodima lokalnih i regionalnih jedinica vlasti od 2016. do 2020. godine

Prihodi od pomoći iz Europske unije mogu biti tekući i kapitalni. U prilogu ovog rada dan je pregled istih u promatranom razdoblju. Ukupne tekuće pomoći iz Europske unije iznosile su 2.056.483.205 kuna dok su kapitalne iznosile 3.935.257.799 kuna.

Pomoći iz Europske unije (pomEU) evidentirane su na skupinama konta 6323, 6324 i 638 te se njihovo ostvarenje u promatranom razdoblju daje u Tablici 10. u nastavku, a u odnosu na ukupne prihode i primitke (upp) lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj.

Tablica 10 Prihodi od pomoći iz EU (pomEU) za razdoblje od 2016. do 2020. godine

Županija	Prihodi od pomoći iz EU	pomEU/ukupni pomEU za RH	Prihodi i primitci	pomEU/upp
01 Zagrebačka	207.937.230	3,47%	8.244.175.897	2,52%
02 Krapinsko-zagorska	196.567.661	3,28%	2.922.113.135	6,73%
03 Sisačko-moslavačka	348.297.359	5,81%	4.652.082.904	7,49%
04 Karlovačka	183.637.891	3,06%	3.257.879.438	5,64%
05 Varaždinska	175.702.900	2,93%	4.228.282.339	4,16%
06 Koprivničko-križevačka	228.466.461	3,81%	3.120.303.300	7,32%
07 Bjelovarsko-bilogorska	247.861.872	4,14%	2.802.470.265	8,84%
08 Primorsko-goranska	377.308.298	6,30%	11.445.517.500	3,30%
09 Ličko-senjska	257.133.020	4,29%	2.004.331.509	12,83%
10 Virovitičko-podravska	277.292.408	4,63%	2.409.291.014	11,51%
11 Požeško-slavonska	206.923.181	3,45%	1.880.968.286	11,00%
12 Brodsko-posavska	257.194.801	4,29%	3.301.861.853	7,79%
13 Zadarska	335.591.274	5,60%	5.974.733.284	5,62%
14 Osječko-baranjska	628.186.614	10,48%	7.620.829.797	8,24%
15 Šibensko-kninska	160.478.517	2,68%	3.357.043.115	4,78%
16 Vukovarsko-srijemska	370.265.715	6,18%	4.457.364.597	8,31%
17 Splitsko-dalmatinska	363.740.258	6,07%	13.385.712.984	2,72%
18 Istarska	299.566.429	5,00%	9.307.240.104	3,22%
19 Dubrovačko-neretvanska	200.100.079	3,34%	5.156.394.230	3,88%
20 Međimurska	218.158.668	3,64%	2.761.541.177	7,90%
21 Grad Zagreb	451.330.368	7,53%	38.548.398.045	1,17%
Ukupno:	5.991.741.004	100,00%	140.838.534.773	4,25%

Izvor: Izradila autorica prema podacima Ministarstva financija (2022)

Ako se promatraju prihodi od pomoći iz Europske unije ostvareno je 5.991.741.004 kuna pomoći u svim lokalnim i regionalnim jedinicama vlasti u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine.

Iz navedenih podataka razvidno je da je u promatranom periodu najveći iznos pomoći iz Europske unije ostvarila Osječko-baranjska županija i to u visini od 628.186.614 kuna odnosno 10,48% od ukupno ostvarenih sredstava pomoći u svim lokalnim i regionalnim jedinicama vlasti. Najmanje prihode pomoći su ostvarile lokalne i regionalna jedinica vlasti Šibensko-kninske županije i to u iznosu od 160.478.517 kuna odnosno 2,68% od ukupno ostvarenih sredstava pomoći u promatranom razdoblju svih lokalnih i regionalnih jedinica vlasti.

Vidljivo je da je najveći udio pomoći iz Europske unije u odnosu na ukupne prihode i primitke ostvaruju lokalne i regionalna jedinica vlasti Ličko-senjske županije i to 12,83%. Slijede Virovitičko-podravska te Požeško-slavonska s udjelima preko 10% dok najmanji udio prihoda od pomoći iz Europske unije u odnosu na ukupne prihode i primitke bilježi Grad Zagreb i to 1,17%. Obzirom da kohezijska politika Europske unije upravo teži smanjenju regionalne nejednakosti među državama odnosno regijama unutar neke države ne čudi činjenica da su upravo nerazvijenije hrvatske županije, ako promatramo njihov BDP *per capita*, upravo najveći korisnici pomoći iz Europske unije.

U Tablici 11. daje se pregled ostvarenih prihoda pomoći iz Europske unije po glavi stanovnika.

Tablica 11 Prihodi od pomoći iz Europske unije (pomEU) per capita

Županija	Prihodi od pomoći iz EU (pomEU)	Broj stanovnika 2011.	Prihodi od pomoći iz EU <i>per capita</i>
01 Zagrebačka	207.937.230	317.642	655
02 Krapinsko-zagorska	196.567.661	133.064	1.477
03 Sisačko-moslavačka	348.297.359	172.977	2.014
04 Karlovačka	183.637.891	133.064	1.380
05 Varaždinska	175.702.900	176.046	998
06 Koprivničko-križevačka	228.466.461	115.582	1.977
07 Bjelovarsko-bilogorska	247.861.872	119.743	2.070
08 Primorsko-goranska	377.308.298	296.123	1.274
09 Ličko-senjska	257.133.020	51.022	5.040
10 Virovitičko-podravska	277.292.408	84.586	3.278
11 Požeško-slavonska	206.923.181	78.031	2.652
12 Brodsko-posavska	257.194.801	158.559	1.622
13 Zadarska	335.591.274	170.398	1.969
14 Osječko-baranjska	628.186.614	304.899	2.060
15 Šibensko-kninska	160.478.517	109.320	1.468
16 Vukovarsko-srijemska	370.265.715	180.117	2.056
17 Splitsko-dalmatinska	363.740.258	455.242	799
18 Istarska	299.566.429	208.440	1.437
19 Dubrovačko-neretvanska	200.100.079	122.783	1.630
20 Međimurska	218.158.668	114.414	1.907
21 Grad Zagreb	451.330.368	792.875	569
Ukupno:	5.991.741.004	4.294.927	1.395

Izvor: Izradila autorica prema podacima Ministarstva financija (2022) i DZS (2011)

U promatranom razdoblju lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj ostvarile su prosječno 1.395 kuna pomoći iz Europske unije po glavi stanovnika. Lokalne i regionalna

jedinica vlasti Ličko-senjske županije ostvarile su najviše prihode od pomoći iz Europske unije i to 5.040 kuna po glavi stanovnika dok je Grad Zagreb bio najlošiji s tek 569 kuna po glavi stanovnika.

Pregled ostvarenih prihoda od pomoći iz Europske unije po godinama i županijama daje se u Tablici 12. u nastavku.

Tablica 12 Prihodi od pomoći iz Europske unije (pomEU) za razdoblje od 2016. do 2020. godine

Županija	2016	2017	2018	2019	2020
01 Zagrebačka	29.541.638	14.302.054	26.695.690	58.207.993	79.189.855
02 Krapinsko-zagorska	2.805.939	3.956.208	27.144.466	68.108.105	94.552.943
03 Sisačko-moslavačka	92.762.135	41.493.094	30.915.621	98.508.943	84.617.566
04 Karlovačka	48.933.703	8.372.682	18.418.103	44.085.427	63.827.976
05 Varaždinska	34.963.721	8.286.635	13.724.472	50.838.147	67.889.925
06 Koprivničko-križevačka	34.450.879	5.598.562	30.042.003	67.162.807	91.212.210
07 Bjelovarsko-bilogorska	26.242.325	9.374.917	34.892.143	83.288.177	94.064.310
08 Primorsko-goranska	14.256.631	20.570.436	60.846.334	96.209.278	185.425.619
09 Ličko-senjska	24.044.012	63.998.374	70.732.985	56.803.836	41.553.813
10 Virovitičko-podravska	30.798.109	13.570.952	30.189.377	83.272.049	119.461.921
11 Požeško-slavonska	10.102.967	26.572.044	45.998.544	68.783.468	55.466.158
12 Brodsko-posavska	11.340.062	6.451.811	34.780.051	69.595.336	135.027.541
13 Zadarska	62.381.759	29.386.694	28.731.490	78.281.263	136.810.068
14 Osiečko-baranjska	25.951.736	22.527.782	105.119.706	201.825.184	272.762.206
15 Šibensko-kninska	7.269.144	14.224.172	15.097.366	51.198.918	72.688.917
16 Vukovarsko-srijemska	50.626.038	23.795.765	84.483.018	108.227.734	103.133.160
17 Splitsko-dalmatinska	36.726.728	35.023.125	38.477.369	79.154.985	174.358.051
18 Istarska	50.493.658	22.066.798	41.307.711	42.416.230	143.282.032
19 Dubrovačko-neretvanska	18.549.102	15.045.806	32.005.174	65.177.567	69.322.430
20 Međimurska	10.187.781	12.788.883	29.473.639	72.467.616	93.240.749
21 Grad Zagreb	25.285.614	8.675.065	29.675.953	230.926.997	156.766.739
Ukupno:	647.713.681	406.081.859	828.751.215	1.774.540.060	2.334.654.189

Izvor: Izradila autorica prema prema podacima Ministarstva financija (2022) i DZS (2011)

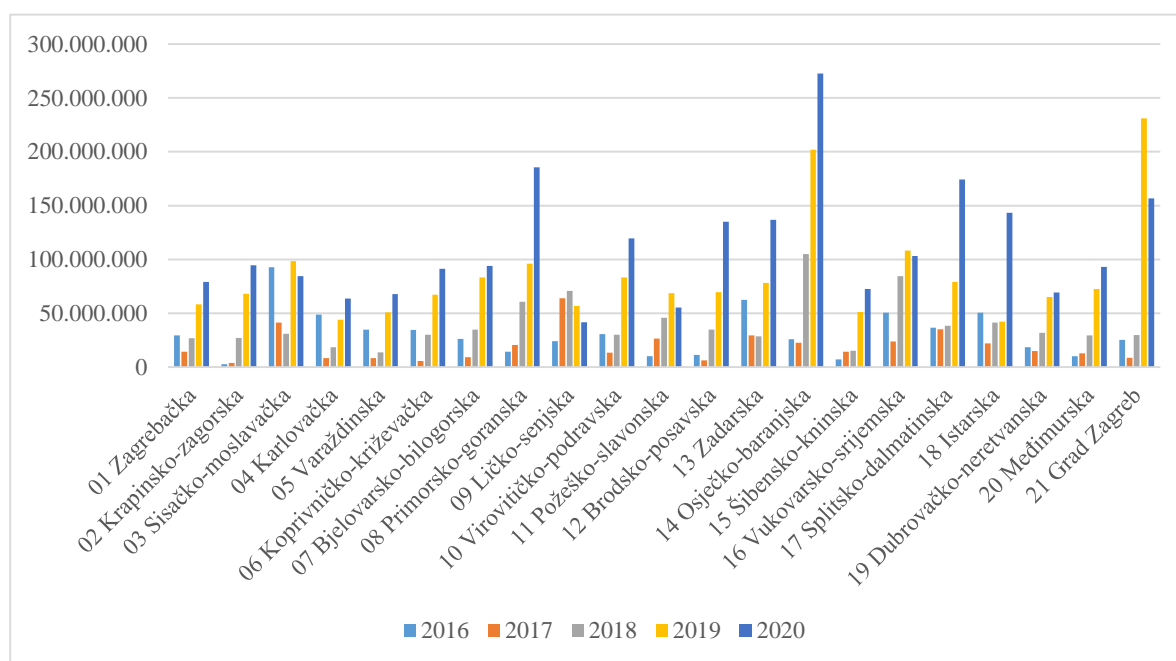
Iz navedenih podataka zaključuje se kako prihodi pomoći iz Europske unije kontinuirano rastu u razdoblju od 2017. do 2020. godine. U 2017. godini ostvareni su manji prihodi od pomoći iz

Europske unije u odnosu na 2016. godinu, a to se može obrazložiti završetkom financiranja iz programskog razdoblja od 2007. do 2013. godine obzirom da se pomoći iz Europske unije iz tog razdoblja mogu ostvarivati do 2016. godine.

Na Grafikonu 3. daje se pregled ostvarenih prihoda od pomoći iz Europske unije po godinama i županijama u Republici Hrvatskoj.

Grafikon 3 Ostvarenje prihoda od pomoći iz Europske unije po županijama za razdoblje 2016.-2020.

Izvor: Izradila autorica prema podacima Ministarstva financija (2022)

Iz grafikona je razvidno kako su lokalne i regionalne jedinice vlasti koje kontinuirano bilježe porast prihoda od pomoći iz Europske unije s područja Krapinsko-zagorske, Primorsko-goranske, Ličko-senjske, Šibensko-kninske i Međimurske županije. Najviše iznose prihoda od pomoći ostvarile su Osječko-baranjska županija u 2019. godini u iznosu od 272.762.206 kuna, Grad Zagreb 2019. godine u iznosu od 230.926.997 kuna te Primorsko-goranska 2020. godine u iznosu od 185.425.619 kuna.

6.2. Analiza udjela primitaka od zaduživanja u ukupnim prihodima JLP(R)S od 2016. do 2020. godine

Primici od zaduživanja (pz) evidentirani su okviru skupine konta od 84 te se njihov pregled u promatranom razdoblju daje u Tablici 13.

Tablica 13 Primici od zaduživanja lokalnih i regionalnih jedinica vlasti za razdoblje od 2016. do 2020. godine

Županija	Primici od zaduživanja (pz)	Udio pz u ukupno pz	Ukupni prihodi i primici (upp)	Udio pz u upp
01 Zagrebačka	421.096.493	5,23%	8.244.175.897	5,11%
02 Krapinsko-zagorska	229.631.474	2,85%	2.922.113.135	7,86%
03 Sisačko-moslavačka	251.207.539	3,12%	4.652.082.904	5,40%
04 Karlovačka	62.921.655	0,78%	3.257.879.438	1,93%
05 Varaždinska	142.902.052	1,78%	4.228.282.339	3,38%
06 Koprivničko-križevačka	185.679.369	2,31%	3.120.303.300	5,95%
07 Bjelovarsko-bilogorska	134.298.363	1,67%	2.802.470.265	4,79%
08 Primorsko-goranska	539.048.928	6,70%	11.445.517.500	4,71%
09 Ličko-senjska	68.708.414	0,85%	2.004.331.509	3,43%
10 Virovitičko-podravska	152.234.786	1,89%	2.409.291.014	6,32%
11 Požeško-slavonska	83.920.160	1,04%	1.880.968.286	4,46%
12 Brodsko-posavska	111.343.384	1,38%	3.301.861.853	3,37%
13 Zadarska	252.442.895	3,14%	5.974.733.284	4,23%
14 Osječko-baranjska	472.303.790	5,87%	7.620.829.797	6,20%
15 Šibensko-kninska	91.708.806	1,14%	3.357.043.115	2,73%
16 Vukovarsko-srijemska	106.513.032	1,32%	4.457.364.597	2,39%
17 Splitsko-dalmatinska	410.703.256	5,10%	13.385.712.984	3,07%
18 Istarska	520.276.911	6,46%	9.307.240.104	5,59%
19 Dubrovačko-neretvanska	336.565.525	4,18%	5.156.394.230	6,53%
20 Međimurska	178.372.198	2,22%	2.761.541.177	6,46%
21 Grad Zagreb	3.296.824.361	40,96%	38.548.398.045	8,55%
Ukupno:	8.048.703.391	100,00%	140.838.534.773	5,71%

Izvor: Izradila autorica prema prema podacima Ministarstva financija (2022)

Lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj su tijekom promatranog razdoblja evidentirale 8.048.703.391 kuna primitaka od zaduženja. Od toga se 40,96% odnosi na Grad Zagreb dok su lokalne i regionalna jedinica vlasti Ličko-senjska županija zabilježile najniži iznos i to 68.708.414 kuna primitaka od zaduženja odnosno 0,85% od ukupnih primitaka od zaduženja.

U ukupnih prihodima i primicima svih lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj u promatranom razdoblju primici od zaduživanja čine 5,71%. Grad Zagreb bilježi najveći udio primitaka od zaduživanja u odnosu na ukupne prihode i primitke (8,55%) dok najniži udio bilježi Karlovačka županija u visini od 1,93%.

U Tablici 14. daje se pregled primitaka od zaduživanja (pz) po glavi stanovnika po županijama u promatranom razdoblju.

Tablica 14 Primici od zaduživanja per capita po županijama u razdoblju 2016.-2020. godine

Županija	Primici od zaduživanja (pz)	Broj stanovnika 2011.	pz per capita
01 Zagrebačka	421.096.493	317.642	1.326
02 Krapinsko-zagorska	229.631.474	133.064	1.726
03 Sisačko-moslavačka	251.207.539	172.977	1.452
04 Karlovačka	62.921.655	133.064	473
05 Varaždinska	142.902.052	176.046	812
06 Koprivničko-križevačka	185.679.369	115.582	1.606
07 Bjelovarsko-bilogorska	134.298.363	119.743	1.122
08 Primorsko-goranska	539.048.928	296.123	1.820
09 Ličko-senjska	68.708.414	51.022	1.347
10 Virovitičko-podravska	152.234.786	84.586	1.800
11 Požeško-slavonska	83.920.160	78.031	1.075
12 Brodsko-posavska	111.343.384	158.559	702
13 Zadarska	252.442.895	170.398	1.481
14 Osječko-baranjska	472.303.790	304.899	1.549
15 Šibensko-kninska	91.708.806	109.320	839
16 Vukovarsko-srijemska	106.513.032	180.117	591
17 Splitsko-dalmatinska	410.703.256	455.242	902
18 Istarska	520.276.911	208.440	2.496
19 Dubrovačko-neretvanska	336.565.525	122.783	2.741
20 Međimurska	178.372.198	114.414	1.559
21 Grad Zagreb	3.296.824.361	792.875	4.158
Ukupno:	8.048.703.391	4.294.927	1.874

Izvor: Izradila autorica prema prema podacima Ministarstva financija (2022) i DZS (2011)

Prosječan iznos primitaka od zaduživanja u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2016. do 2020. godine je 1.874 kuna po glavi stanovnika. Iznad prosjeka su lokalne i regionalne jedinice vlasti dviju županija (Istarske i Dubrovačko-neretvanske) i Grada Zagreba.

6.3. Analiza visine obveza za vrijednosne papire, kredite i zajmove od 2016. do 2020. godine

Obveze za vrijednosne papire, kredite i zajmove (iz) evidentiraju se u bilanci lokalnih i regionalnih jedinica vlasti te se njihov pregled daje u Tablici 15.

Tablica 15 Obveze za vrijednosne papire, kredite i zajmove (iz) za razdoblje od 2016. do 2020. godine

Županija	2016	2017	2018	2019	2020
01 Zagrebačka	168.528.850	230.468.122	236.728.087	239.628.271	324.099.606
02 Krapinsko-zagorska	47.650.073	49.439.897	64.814.726	107.411.857	161.693.579
03 Sisačko-moslavačka	135.504.826	160.645.179	141.749.591	158.226.472	251.357.528
04 Karlovačka	47.059.454	39.699.858	36.078.547	55.697.866	66.352.105
05 Varaždinska	50.049.418	53.325.853	52.472.315	66.520.878	135.635.413
06 Koprivničko-križevačka	97.961.399	69.478.778	72.293.605	92.434.154	96.356.264
07 Bjelovarsko-bilogorska	78.878.563	72.048.857	77.957.470	87.522.781	142.867.955
08 Primorsko-goranska	471.107.033	434.135.772	436.698.988	439.574.888	632.765.169
09 Ličko-senjska	22.738.627	20.503.881	15.763.041	27.288.749	50.187.965
10 Virovitičko-podravska	34.292.561	31.637.780	47.286.173	62.314.717	69.676.293
11 Požeško-slavonska	89.116.425	98.984.422	92.238.731	84.183.901	91.913.249
12 Brodsko-posavska	33.760.560	36.735.940	41.087.587	40.308.208	101.179.648
13 Zadarska	126.183.748	86.991.669	61.390.235	104.311.894	171.301.426
14 Osječko-baranjska	170.527.903	174.472.371	183.739.947	289.700.391	369.107.950
15 Šibensko-kninska	58.920.759	59.644.500	49.414.955	52.901.588	95.056.153
16 Vukovarsko-srijemska	31.474.448	22.258.136	20.579.379	39.251.831	69.813.644
17 Splitsko-dalmatinska	218.565.673	178.579.362	119.920.766	89.179.081	332.373.503
18 Istarska	227.045.148	270.421.593	326.914.095	375.874.198	510.462.015
19 Dubrovačko-neretvanska	124.307.851	110.238.636	120.713.870	193.488.208	399.814.869
20 Međimurska	80.382.899	87.559.153	70.688.722	91.046.116	139.728.611
21 Grad Zagreb	1.632.684.898	1.625.929.185	1.855.914.500	1.897.513.321	2.525.809.322
Ukupno:	3.946.741.116	3.913.198.944	4.124.445.330	4.594.379.370	6.737.552.267

Izvor: Izradila autorica prema prema podacima Ministarstva financija (2022)

Iz tablice je razvidno da u promatranom razdoblju, osim manjeg smanjena obveza 2017. godini u odnosu na 2016. godinu, rastu obveze po vrijednosnim papirima, kreditima i zajmovima te da su obveze u 2020. godini porasle za 72,97% u odnosu na 2016. godinu. Najveći udio obveza za

vrijednosne papire, kredite i zajmove odnosi se na obveze Grada Zagreba koje u 2020. godini obuhvaćaju 37,49% ukupnih obveza za isto.

Obveze za kredite i zajmove (okz) daju se u Tablici 16.

Tablica 16 Obveze za kredite i zajmove (okz) u razdoblju od 2016. do 2020. godine

Županija	2016	2017	2018	2019	2020
01 Zagrebačka	168.528.850	230.468.122	236.728.087	239.628.271	324.099.606
02 Krapinsko-zagorska	47.650.073	49.439.897	64.814.726	107.411.857	161.693.579
03 Sisačko-moslavačka	135.504.826	160.645.179	141.749.591	158.226.472	251.357.528
04 Karlovačka	47.059.454	39.699.858	36.078.547	55.697.866	66.352.105
05 Varaždinska	48.369.418	53.325.853	52.472.315	66.520.878	135.635.413
06 Koprivničko-križevačka	97.961.399	69.478.778	72.293.605	92.434.154	96.356.264
07 Bjelovarsko-bilogorska	78.878.563	72.048.857	77.957.470	87.522.781	142.867.955
08 Primorsko-goranska	471.107.033	434.135.772	436.698.988	439.574.888	632.765.169
09 Ličko-senjska	22.738.627	20.503.881	15.763.041	27.288.749	50.187.965
10 Virovitičko-podravska	34.292.561	31.637.780	47.286.173	62.314.717	63.976.415
11 Požeško-slavonska	89.116.425	98.984.422	92.238.731	84.183.901	91.913.249
12 Brodsko-posavska	33.760.560	36.735.940	41.087.587	40.308.208	101.179.648
13 Zadarska	126.183.748	80.236.260	56.421.972	99.121.235	169.569.537
14 Osječko-baranjska	163.129.553	172.616.916	182.727.388	289.230.727	369.107.950
15 Šibensko-kninska	58.920.759	59.644.500	49.414.955	52.901.588	95.056.153
16 Vukovarsko-srijemska	22.874.448	21.758.136	19.079.379	36.201.831	68.063.644
17 Splitsko-dalmatinska	188.893.346	178.579.362	119.920.766	89.179.081	332.373.503
18 Istarska	225.936.567	270.421.593	321.596.876	370.835.451	505.724.584
19 Dubrovačko-neretvanska	124.307.851	110.238.636	120.713.870	193.488.208	399.814.869
20 Međimurska	80.382.624	87.559.091	70.417.022	90.774.416	139.456.911
21 Grad Zagreb	1.632.684.898	1.625.929.185	1.855.914.500	1.897.513.321	2.525.809.322
Ukupno:	3.898.281.583	3.904.088.018	4.111.375.589	4.580.358.600	6.723.361.369

Izvor: Izradila autorica prema podacima Ministarstva financija (2022)

Iz tablice je, a ako uzmemo u obzir i ukupne obveze za vrijednosne papire, kredite i zajmove, razvidno da zaduženja lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj proizlaze iz kredita i zajmova, a ne izdavanja vrijednosnih papira. Obveze za vrijednosne papire po godinama i lokalnim i regionalnim jedinicama vlasti u Republici Hrvatskoj su iznimno niske i daju se i Tablici 17.

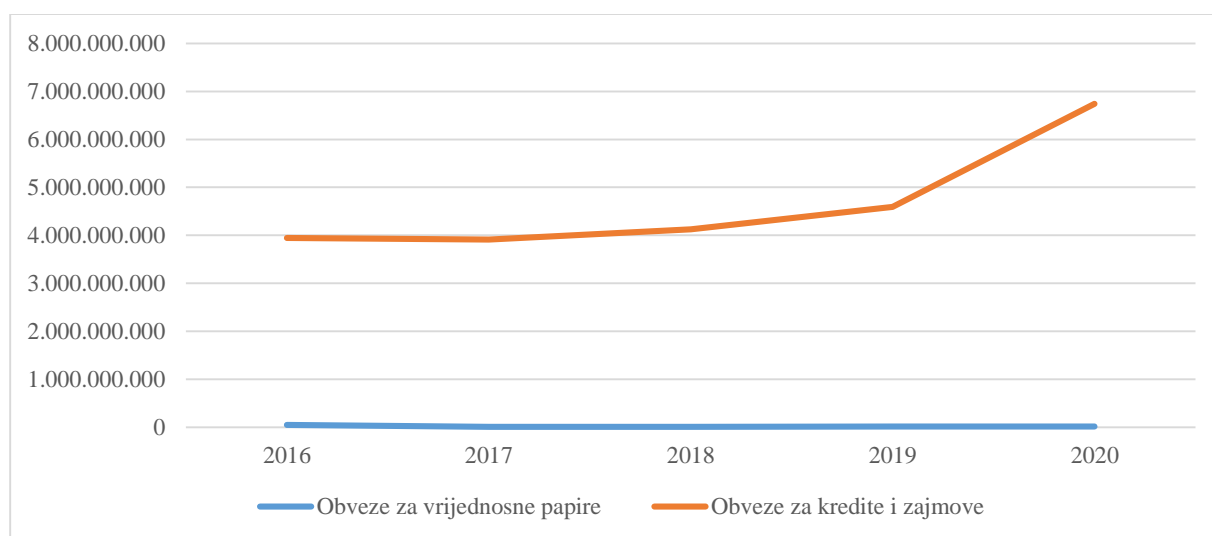
Tablica 17 Obveze za vrijednosne papire za razdoblje 2016.-2020. godine

	2016	2017	2018	2019	2020
2531 Obveze za mjenice	500.000	7.555.409	6.468.263	8.240.659	9.181.767
BIOGRAD NA MORU		6.755.409	4.968.263	5.190.659	1.544.220
DONJI MIHOLJAC	300.000	300.000			
GRADINA					5.699.878
NUŠTAR	200.000	500.000	1.500.000	3.050.000	1.750.000
TKON					187.669
2541 Obveze za obveznice	43.072.602	62			
OSIJEK	5.000.000				
SPLIT	29.672.327				
ŠENKOVEC	275	62			
VINKOVCI	8.400.000				
2551 Obveze za opcije i druge financijske derivate	1.680.000				
VARAŽDIN	1.680.000				
2561 Obveze za ostale vrijednosne papire	2.098.350	1.555.455	6.601.478	5.780.111	5.009.131
BELI MANASTIR	2.098.350	1.555.455	1.012.559	469.664	
ROVINJ			5.317.219	5.038.747	4.737.431
MEDIMURSKA			271.700	271.700	271.700
2562 Obveze za ostale vrijednosne papire	1.108.581				
BRTONIGLA	1.108.581				
Ukupni zbroj	48.459.533	9.110.926	13.069.741	14.020.770	14.190.898

Izvor: Izradila autorica prema prema podacima Ministarstva financija (2022)

U promatranom razdoblju samo je 13 lokalnih jedinica vlasti imalo evidentirane obveze za vrijednosne papire te samo jedna županija i to Međimurska. Na Grafikonu 4. u nastavku daje se pregled obveza za vrijednosne papire i kredite i zajmove po godinama.

Grafikon 4 Obveze za vrijednosne papire i kredite i zajmove u razdoblju od 2016. do 2020. godine

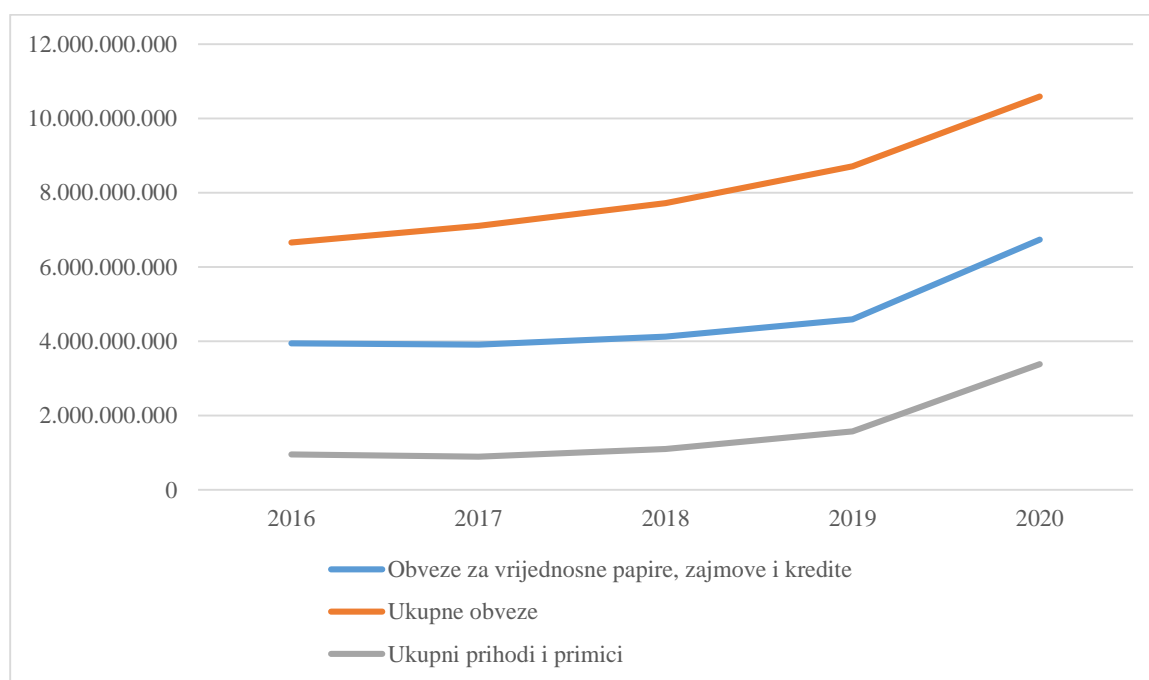

Izvor: Izradila autorica prema prema podacima Ministarstva financija (2022)

Iz Grafikona 4. može se zaključiti kako se lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj uglavnom financiraju iz zajmova i kredita, a ne izdavanjem vrijednosnih papira.

Na Grafikonu 5. prikazuju se obveze za vrijednosne papire, zajmove i kredite (okz), ukupne obveze (uo) lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj te njihovi ukupni prihodi i primici (upp) po godinama.

Grafikon 5 Obveze za vrijednosne papire, zajmove i kredite, ukupne obveze i ukupni prihodi i primici za razdoblje 2016.-2020. godine

Izvor: Izradila autorica prema prema podacima Ministarstva financija (2022)

U promatranom razdoblju vidljivo je da kontinuirano rastu i obveze za vrijednosne papire, zajmove i kredite kao i ukupne obveze lokalnih i regionalnih jedinica vlasti. Istovremeno se bilježi i trend rasta prihoda i primitaka općina, gradova i županija.

6.4. Analiza visine rashoda za nabavu nefinancijske imovine od 2016. do 2020. godine

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (rni) evidentiraju se na skupinama konta 4111 do 4541 te su dani u prilogu ovog rada. Iz navedenog zaključujemo kako su rashodi za nabavu nefinancijske imovine u promatranom razdoblju iznosili 26.147.762.554 kuna.

U Tablici 18. daje se pregled rashoda za nabavu nefinancijske imovine (rni) *per capita* za razdoblje od 2016. do 2020. godine.

Tablica 18 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine per capita za razdoblje 2016.-2020. godine

Županija	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine (rni)	Broj stanovnika 2011.	rni per capita
01 Zagrebačka	1.494.075.939	317.642	4.704
02 Krapinsko-zagorska	822.410.947	133.064	6.181
03 Sisačko-moslavačka	937.320.414	172.977	5.419
04 Karlovačka	679.574.737	133.064	5.107
05 Varaždinska	820.857.280	176.046	4.663
06 Koprivničko-križevačka	602.588.550	115.582	5.214
07 Bjelovarsko-bilogorska	627.985.872	119.743	5.244
08 Primorsko-goranska	2.282.379.475	296.123	7.708
09 Ličko-senjska	454.455.682	51.022	8.907
10 Virovitičko-podravski	875.295.362	84.586	10.348
11 Požeško-slavonska	509.714.926	78.031	6.532
12 Brodsko-posavska	1.048.984.262	158.559	6.616
13 Zadarska	1.302.785.024	170.398	7.646
14 Osječko-baranjska	1.942.800.148	304.899	6.372
15 Šibensko-kninska	779.875.914	109.320	7.134
16 Vukovarsko-srijemska	1.050.757.206	180.117	5.834
17 Splitsko-dalmatinska	2.522.440.740	455.242	5.541
18 Istarska	1.962.616.150	208.440	9.416
19 Dubrovačko-neretvanska	979.588.845	122.783	7.978
20 Međimurska	803.549.279	114.414	7.023
21 Grad Zagreb	3.647.705.802	792.875	4.601
Ukupno:	26.147.762.554	4.294.927	6.088

Izvor: Izradila autorica prema prema podacima Ministarstva financija (2022) i DZS (2011)

U promatranom razdoblju prosječno je po stanovniku u Republici Hrvatskoj ostvareno 6.088 kuna rashoda za nabavu nefinancijske imovine lokalnih i regionalnih jedinica vlasti. Najveći iznos rashoda za nabavu nefinancijske imovine *per capita* bilježe lokalne i regionalna jedinica vlasti Virovitičko-podravski županije dok najniži bilježi Grad Zagreb.

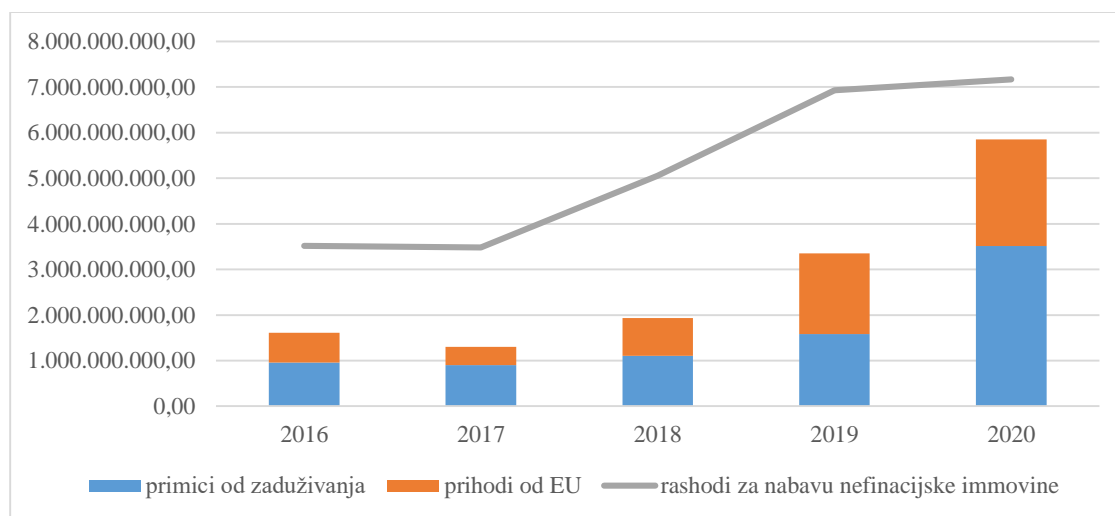
7. Rasprava

Analiza ukupno ostvarenih prihoda i primitaka lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj pokazala je kako su oni u 2020. godini za 32,70% veći u odnosu na 2016. godinu što se može protumačiti kao rezultat izmjena zakonskih propisa vezanih za financiranje lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj od čega je najznačajnije fiskalno izravnanje kao jedan od mehanizama kojim se pridonosi ravnomjernom regionalnom razvoju Republike Hrvatske. S druge strane evidentno je kako u razdoblju od 2017. do 2020. godine rastu i prihodi od pomoći iz fondova Europske unije te su oni u 2020. godini rasli za 260,45% u odnosu na 2016. godinu.

Istovremeno kod 20 od 21 županije i Grada Zagreba (uključujući i njihove općine i gradove) rastu i obveze za vrijednosne papire, kredite i zajmove u razdoblju od 2016. do 2020. godine. Jedina županija koja bilježi smanjenje u 2020. godinu u odnosu na 2016. je Koprivničko-križevačka županija. Ukoliko promatramo podatke o obvezama za kredite i zajmove evidentno je kako su se lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj gotovo u potpunosti financirale iz kredita i zajmova, a da su rijetke one jedinice koje su to činile izdavanjem vrijednosnih papira.

Primici od zaduživanja u promatranom periodu obrađeni su u prethodnim poglavljima pa se na Grafikonu 6. prikazuju primitke od zaduživanja, prihod od pomoći iz Europske unije te rashode za nabavu nefinancijske imovine.

Grafikon 6 Primici od zaduživanja, prihodi od pomoći od Europske unije te rashodi za nabavu nefinancijske imovine u razdoblju od 2016. do 2020. godine

Izvor: Izradila autorica prema prema podacima Ministarstva financija (2022)

U razdoblju od 2016. do 2020. godine lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj bilježile su slične trendove u ostvarivanju primitaka od zaduživanja, prihoda pomoći od Europske unije i rashoda za nabavu nefinancijske imovine. U promatranom razdoblju rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u većem iznosu nego prihodi iz pomoći od Europske unije i primici od zaduživanja što znači da su lokalne i regionalne jedinice vlasti koristile i ostale prihode za pokriće rashoda za nabavu nefinancijske imovine.

U 2017. godini ostvareno je manje rashoda za nabavu nefinancijske imovine kao i prihoda od pomoći iz Europske unije i primitaka od zaduživanja, a nakon 2017. godine kreće trend povećanja istih. 2020. godine evidentirana je najmanja razlika između rashoda za nabavu nefinancijske imovine i primitaka od zaduživanja i prihoda pomoći od Europske unije. Obrađeni podaci pokazuju da porast zaduženja i prihoda od pomoći iz Europske unije utječe na povećanje rashoda za nabavu nefinancijske imovine, ali to se ne može sa sigurnošću dokazati jer iz financijskih izvješća nije moguće utvrditi koliki je udio tih sredstava korišten za pokriće rashoda poslovanja, a koliki za kapitalna ulaganja.

8. Zaključak

Lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj kratkoročno se zadužuju za premošćivanje jaza nastalog između ostvarenih rashoda i očekivanih primitaka, a dugoročno za financiranje kapitalnih investicija odnosno za nabavu nefinancijske imovine. Dugoročna zaduživanja lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj ostvarivala su se gotovo u cijelosti iz kredita i zajmova dok je financiranje putem izdavanja vrijednosnih papira bilo tek u nekoliko lokalnih jedinica i jednoj regionalnoj u promatranom razdoblju od 2016. do 2020. godine. Izmjenama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave iz 2017. godine lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj ostvaruju značajnije prihode i to na osnovi većeg udjela iz poreza na dohodak kao i fiskalnog izravnjanja koje je jedan od elemenata kojim se utječe na ravnomjerni regionalni razvoj u Republici Hrvatskoj.

Republika Hrvatska članica je Europske unije od 1. srpnja 2013. godine i od tada se značajno povećavaju prihodi od pomoći iz Europske unije obzirom da su Republici Hrvatskoj u programskom razdoblju od 2014. do 2020. godine na raspolaganju 10,676 milijardi eura iz Europskih strukturnih i investicijskih (ESI) fondova. Prihodi pomoći od Europske unije mogu biti tekuće i kapitalne i u promatranom razdoblju lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj ostvarile su gotovo 6 milijardi kuna prihoda od pomoći od Europske unije, od čega se gotovo 4 milijarde kuna odnosi na kapitalne pomoći iz Europske unije koje su namijenjene za pokriće rashoda za nabavu nefinancijske imovine. U promatranom razdoblju razvidno je da pomoći iz fondova Europske unije koriste manje razvijene lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj ukoliko promatramo njihov BDP po glavi stanovnika što je skladu s kohezijskom politikom čiji cilj je smanjenje regionalnih nejednakosti među državama odnosno regijama unutar neke države.

U razdoblju od 2016. do 2020. godine razvidno je povećanje i ukupnih prihoda i primitaka lokalnih i regionalnih jedinica vlasti u Republici Hrvatskoj, primici od zaduženja kao i trend povećanja prihoda od pomoći iz Europske unije u razdoblju 2017.-2020. godine što odgovara novom programskom razdoblju od 2014. do 2020. godine obzirom da su sredstva dostupna iz prethodnog programskog razdoblja 2007.-2013. godine mogla koristiti zaključno s 2016. godinom.

Unatoč značajnom povećanju prihoda pomoći iz Europske unije koji se većim dijelom odnose na kapitalne pomoći za pokriće rashoda iz nefinancijske imovine, lokalne i regionalne jedinice

vlasti su u promatranom periodu povećale primitke od zaduživanja kao i obveze za vrijednosne papire, kredite i zajmove. Razlog tome možda leži u činjenici kako su lokalnim i regionalnim jedinicama vlasti u promatranom razdoblju izmjenama zakonskih propisa povećani prihodi pa su se, unatoč ograničenjima, kratkoročno zaduživali za premošćivanje jaza između ostvarenih rashoda i očekivanih primitaka ili dugoročno za rashode za nabavu nefinancijske imovine.

Na ujednačene trendove rasta prihoda od pomoći iz EU i primitaka od zaduživanja vjerojatno je utjecala i izmjena zakonodavnog okvira u smislu operativnijeg ishoda suglasnosti za zaduživanje radi financiranja provedbe projekta koji se sufinancira iz fondova Europske unije. Isto tako, u promatranom periodu je lokalnim i regionalnim jedinicama vlasti omogućeno i kratkoročno zaduživanje bez suglasnosti Vlade i Ministarstva financija što je uvelike olakšalo predfinanciranje svih kapitalnih projekata koji se financiraju iz pomoći Europske unije.

S obzirom da su se za analizu koristili javno dostupni podaci s mrežnih stranica Ministarstva financija nije bilo moguće dobiti podatke o tome jesu li se lokalne i regionalne jedinice vlasti u Republici Hrvatskoj zaduživale radi premošćivanja jaza nastalog između ostvarenih rashoda i očekivanih prihoda ili za financiranje kapitalnih investicija. To može biti dio nekog novog istraživanja s tim da bi se onda trebale analizirati sve odluke Vlade Republike Hrvatske, suglasnosti na zaduživanje Ministarstva financija odnosno sve odluke o izvršavanju proračuna koje donose lokalne i regionalne jedinice vlasti.

Literatura

1. Bajo, A. (2004). Zaduživanje lokalnih jedinica u Hrvatskoj: mogućnosti i ograničenja. *Financijska teorija i praksa*. 28(2), str. 203-217. Raspoloživo na: <https://hrcak.srce.hr/5741> (Pristupljeno: 29.06.2022.)
2. Bajo A. (ur), Blažić H., Burnać P., Dodig D., Drezgić S., Galinec D., Ignjatović M., Juričić D., Jurlina Alibegović D., Karačić D., Krtalić S., Nikolić N., Primorac M. (ur), Puljiz J. i Šuman Tolić M. (2020). *Financije županija, gradova i općina*. Zagreb: Ekonomski fakultet Sveučilište u Zagrebu
3. Bajo, A. i Puljiz, J. (2017). Institucionalna potpora za strateško planiranje i gospodarski razvoj Republike Hrvatske. *Aktualni osvrti*. 10(93), str. 1-4. Raspoloživo na: <http://www.ijf.hr/upload/files/93.pdf> (pristupljeno: 21.06.2022.)
4. Bratić, V. (2010). Politika proračuna i proračunskog procesa: primjer Hrvatske. *Anali Hrvatskog politološkog društva*. 7.(1), str. 123-143. Raspoloživo na: <https://hrcak.srce.hr/64018> (pristupljeno: 10.07.2022.)
5. Čulo I. (2011). *Funkcioniranje lokalne i područne samouprave u Republici Hrvatskoj*. Požega: Geno d.o.o.
6. Državna škola za javnu upravu i tvrtka WYG Savjetovanje d.o.o. (2017). *Dobro upravljanje za lokalne i regionalne lidere – Modul Financije i proračun*. Zagreb: Državna škola za javnu upravu - DŠJU
7. Državna škola za javnu upravu i tvrtka WYG Savjetovanje d.o.o. (2017). *Dobro upravljanje za lokalne i regionalne lidere – Modul Upravljanje EU projektima* (2017). Zagreb: Državna škola za javnu upravu – DŠJU
8. DZS (2011). Popis 2011. Raspoloživo na: https://web.dzs.hr/Hrv_Eng/publication/2011/SI-1441.pdf (pristupljeno: 28.06.2022.)
9. ESA 2010 (2013) European system of accounts. Raspoloživo na: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/5925693/KS-02-13-269-EN.PDF/44cd9d01-bc64-40e5-bd40-d17df0c69334> (pristupljeno 18.06.2022.)
10. Europska komisija (2022). Kohezijska politika. Raspoloživo na: https://ec.europa.eu/regional_policy/hr/policy/what/glossary/c/cohesion-policy (pristupljeno: 22.06.2022.)
11. Europska komisija (2022). Operativni program. Raspoloživo na: https://ec.europa.eu/regional_policy/hr/policy/what/glossary/o/operational-programme (pristupljeno: 22.06.2022.)

12. Europska povelja o lokalnoj samoupravi. Zakon o potvrđivanju europske povelje o lokalnoj samoupravi (1997). Raspoloživo na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/medunarodni/1997_10_14_95.html (pristupljeno: 18.06.2022.)
13. Europski strukturni i investicijski fondovi (n.d.). ESI fondovi 2014.-2020. Raspoloživo na: <https://strukturnifondovi.hr/eu-fondovi/esi-fondovi-2014-2020/> (pristupljeno: 23.06.2022.)
14. Europski strukturni i investicijski fondovi (n.d.). Financijski pregled EU fondova. Raspoloživo na: <https://strukturnifondovi.hr/financijski-pregled-eu-fondova/> (pristupljeno: 23.06.2022.)
15. FINA (2022). Godišnji financijski izvještaj. Raspoloživo na: <https://www.fina.hr/godisnji-financijski-izvjestaji/obraci> (pristupljeno: 28.06.2022.)
16. Glibo, M. (2017). Utjecaj stupnja zaduženosti država na ekonomski i ukupni razvoj, *Pravnik*. 51(102), str. 99-126. Raspoloživo na: <https://hrcak.srce.hr/192606> (pristupljeno: 19.06.2022.)
17. GFS (2014). Government Finance Statistics Manual 2014. Raspoloživo na: <https://www.imf.org/external/Pubs/FT/GFS/Manual/2014/gfsfinal.pdf> (pristupljeno: 18.06.2022.)
18. Jozić, A. (2020). Analiza izvršenja proračuna gradova u odnosu na stupanj korištenja EU sredstava - završni rad. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku. Raspoloživo na: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:325126> (pristupljeno: 15.06.2022.)
19. Jozić, A. (2022). Revizija držanog proračuna – seminarski rad. Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku.
20. Krmotić, D. (2021). Utvrđivanje čimbenika neplaćanja obveza gradova u RH, doktorska disertacija, Osijek: Sveučilište u Osijeku, Ekonomski fakultet, Osijek.
21. Maletić I. (2017). *EU vodič za uspješan i održiv razvoj gradova i općina*. [Online] Raspoloživo na: <http://www.ivana-maletic.com/eu-vodic-uspjesan-odrziv-razvoj-gradova-opcina-2/> (pristupljeno 24.06.2022.)
22. Ministarstvo financija (2022). Financijski izvještaji JLP(R)S. Raspoloživo na: <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/lokalna-samouprava/financijski-izvjestaji-jlp-r-s/203> (pristupljeno: 19.06.2022.)
23. Ministarstvo financija (2022). Fiskalno izravnaje. Raspoloživo na: <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/lokalna-samouprava/fiskalno-izravnaje/202> (pristupljeno: 18.06.2022.)

24. Ministarstvo financija (2022). Zaduživanje JLP(R)S. Raspoloživo na: <https://mfin.gov.hr/istaknute-teme/lokalna-samouprava/zaduzivanje-jlp-r-s/201> (pristupljeno: 19.06.2022.)
25. Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije (2022). Regionalni razvoj. Raspoloživo na: <https://razvoj.gov.hr/o-ministarstvu/djelokrug-1939/regionalni-razvoj/110> (pristupljeno: 20.06.2022.)
26. Odluka o udjelu sredstava fiskalnog izravnjanja za pojedinu općinu, grad i županiju u ukupnim sredstvima fiskalnog izravnjanja s iznosom sredstava fiskalnog izravnjanja za 2022. godinu (2021). Raspoloživo na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2021_12_145_2503.html (pristupljeno: 19.06.2022.)
27. Pravilnik o postupku dugoročnog zaduživanja te davanja jamstava i suglasnosti jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (2022). Raspoloživo na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2022_06_67_996.html (pristupljeno: 20.06.2022.)
28. Rera (n.d.). Programi unije. Raspoloživo na: <http://www.rera.hr/stranice/programi-unije/9.html> (pristupljeno: 23.06.2022.)
29. Šimović H. i Deskar-Škrbić M. (2020). *Ekonomika javnog sektora s hrvatskim primjerima*. Zagreb: Arhivanalitika d.o.o.
30. Tufekčić, M. i Tufekčić, Ž. (2013). *Politike & fondovi 2014-2020*. Zagreb: Plavi partner
31. *Ususret fondovima kohezijske politike u Hrvatskoj* (2013). Zagreb: Hrvatska gospodarska komora. Raspoloživo na: http://europski-fondovi.eu/sites/default/files/dokumenti/ususret_fondovima_kohezijske_politike_u_hr_hgk_publicacija_za_web.pdf (pristupljeno: 22.06.2022.)
32. Ustav Republike Hrvatske (2014). Raspoloživo na: <https://www.zakon.hr/z/94/Ustav-Republike-Hrvatske> (pristupljeno: 18.06.2022.)
33. Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (2020). Raspoloživo na: <https://www.zakon.hr/z/411/Zakon-o-financiranju-jedinica-lokalne-i-podru%C4%8Dne-%28regionalne%29-samouprave> (pristupljeno: 18.06.2022.)
34. Zakon o izvršavanju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2022. godinu (2021). Raspoloživo na: <https://www.zakon.hr/z/3037/Zakon-o-izvr%C5%A1avanju-Dr%C5%BEavnog-prora%C4%8Duna-Republike-Hrvatske-za-2022.-godinu> (pristupljeno: 20.06.2022.)
35. Zakon o komunalnom gospodarstvu (2018). Raspoloživo na: <https://www.zakon.hr/z/319/Zakon-o-komunalnom-gospodarstvu> (pristupljeno: 28.06.2022.)

36. Zakon o lokalnim porezima (2017). Raspoloživo na: <https://www.zakon.hr/z/875/Zakon-o-lokalnim-porezima> (pristupljeno: 18.06.2022.)
37. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (2020). Raspoloživo na: <https://www.zakon.hr/z/132/Zakon-o-lokalnoj-i-podru%C4%8Dnoj-%28regionalnoj%29-samoupravi> (pristupljeno: 18.06.2022.)
38. Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (2015). Raspoloživo na: <https://www.zakon.hr/z/437/Zakon-o-podru%C4%8Djima-%C5%BEupanija%2C-gradova-i-op%C4%87ina-u-Republici-Hrvatskoj> (pristupljeno: 18.06.2022.)
39. Zakon o proračunu (2021) Raspoloživo na: <https://www.zakon.hr/z/283/Zakon-o-prora%C4%8Dunu> (pristupljeno: 19.06.2022.)
40. Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (2017). Raspoloživo na: https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_12_123_2798.html (pristupljeno: 19.06.2022.)
41. *Županije – razvojna raznolikost i gospodarski potencijali* (2021). Zagreb: Hrvatska gospodarska komora. Raspoloživo na: <https://www.hgk.hr/documents/analiza-zupanija-2021-f-web61e92db81b50d.pdf> (pristupljeno: 22.06.2022.)

Popis tablica

Tablica 1 Pregled izdvojenih prihodovnih i rashodovnih parametara.....	3
Tablica 2 Pregled izdvojenih bilančnih parametara	4
Tablica 3 Vrste županijskih, općinskih i gradskih poreza.....	11
Tablica 4 Vrste municipalnih obveznica.....	22
Tablica 5 Ograničenja zaduživanja JLP(R)S u Republici Hrvatskoj	23
Tablica 6 BDP per capita po županijama u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2016. do 2018. godine	26
Tablica 7 Kohezijska politika – struktura	31
Tablica 8 Prihodi i primici (upp), rashodi i izdaci (uri) po županijama za razdoblje 2016.-2020. godine	33
Tablica 9 Prihodi i primici (upp), rashodi i izdaci (uri) po županijama per capita za razdoblje od 2016.-2020. godine.....	34
Tablica 10 Prihodi od pomoći iz EU (pomEU) za razdoblje od 2016. do 2020. godine	37
Tablica 11 Prihodi od pomoći iz Europske unije (pomEU) per capita	38
Tablica 12 Prihodi od pomoći iz Europske unije (pomEU) za razdoblje od 2016. do 2020. godine	39
Tablica 13 Primici od zaduživanja lokalnih i regionalnih jedinica vlasti za razdoblje od 2016. do 2020. godine.....	41
Tablica 14 Primici od zaduživanja per capita po županijama u razdoblju 2016.-2020. godine	42
Tablica 15 Obveze za vrijednosne papire, kredite i zajmove (iz) za razdoblje od 2016. do 2020. godine	43
Tablica 16 Obveze za kredite i zajmove (okz) u razdoblju od 2016. do 2020. godine	44
Tablica 17 Obveze za vrijednosne papire za razdoblje 2016.-2020. godine.....	45
Tablica 18 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine per capita za razdoblje 2016.-2020. godine	47

Popis grafikona

Grafikon 1 BDP per capita u hrvatskim županijama 2018.....	28
Grafikon 2 Ostvareni prihodi i primici (upp) per capita i rashodi i izdataci (uri) per capita lokalnih i regionalnih jedinica vlasti razdoblju 2016.-2020. godine s prosjekom Republike Hrvatske	36
Grafikon 3 Ostvarenje prihoda od pomoći iz Europske unije po županijama za razdoblje 2016.-2020.	40
Grafikon 4 Obveze za vrijednosne papire i kredite i zajmove u razdoblju od 2016. do 2020. godine	45
Grafikon 5 Obveze za vrijednosne papire, zajmove i kredite, ukupne obveze i ukupni prihodi i primici za razdoblje 2016.-2020. godine.....	46
Grafikon 6 Primici od zaduživanja, prihodi od pomoći od Europske unije te rashodi za nabavu nefinancijske imovine u razdoblju od 2016. do 2020. godine	48

Prilozi

Prilog 1. Prihodi i primici, rashodi i izdaci za razdoblje 2016.-2020. – ukupni i *per capita*

Županija	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Broj stanovnika 2011.	Prihodi i primici per capita	Rashodi i izdaci per capita
01 Zagrebačka	8.244.175.897,00	8.197.684.920,00	317.642	25.954	25.808
Grad	5.104.666.514,00	5.099.445.263,00			
Općina	1.485.595.124,00	1.455.540.620,00			
Županija	1.653.914.259,00	1.642.699.037,00			
02 Krapinsko-zagorska	2.922.113.135,00	2.902.372.216,00	133.064	21.960	21.812
Grad	808.433.777,00	805.695.973,00			
Općina	1.185.977.221,00	1.174.186.478,00			
Županija	927.702.137,00	922.489.765,00			
03 Sisačko-moslavačka	4.652.082.904,00	4.662.314.876,00	172.977	26.894	26.953
Grad	2.768.705.295,00	2.781.930.549,00			
Općina	635.552.402,00	630.336.430,00			
Županija	1.247.825.207,00	1.250.047.897,00			
04 Karlovačka	3.257.879.438,00	3.157.838.734,00	133.064	24.484	23.732
Grad	1.854.360.365,00	1.816.135.453,00			
Općina	641.976.117,00	626.076.449,00			
Županija	761.542.956,00	715.626.832,00			
05 Varaždinska	4.228.282.339,00	4.117.392.891,00	176.046	24.018	23.388
Grad	2.018.692.495,00	1.972.354.733,00			
Općina	1.067.455.608,00	1.059.274.505,00			
Županija	1.142.134.236,00	1.085.763.653,00			
06 Koprivničko-križevačka	3.120.303.300,00	3.048.828.466,00	115.582	26.996	26.378
Grad	1.527.867.587,00	1.493.527.929,00			
Općina	892.300.794,00	883.969.649,00			
Županija	700.134.919,00	671.330.888,00			
07 Bjelovarsko-bilogorska	2.802.470.265,00	2.793.516.979,00	119.743	23.404	23.329
Grad	1.403.160.403,00	1.411.207.657,00			
Općina	707.074.615,00	693.353.208,00			
Županija	692.235.247,00	688.956.114,00			
08 Primorsko-goranska	11.445.517.500,00	11.327.834.984,00	296.123	38.651	38.254
Grad	7.211.847.022,00	7.103.280.408,00			
Općina	2.477.726.376,00	2.473.631.269,00			
Županija	1.755.944.102,00	1.750.923.307,00			
09 Ličko-senjska	2.004.331.509,00	2.018.542.911,00	51.022	39.284	39.562
Grad	948.807.441,00	959.212.599,00			
Općina	510.855.047,00	506.123.579,00			
Županija	544.669.021,00	553.206.733,00			
10 Virovitičko-podravska	2.409.291.014,00	2.404.937.648,00	84.586	28.483	28.432
Grad	973.219.192,00	965.159.726,00			
Općina	698.990.461,00	677.428.575,00			

Županija	737.081.361,00	762.349.347,00			
11 Požeško-slavonska	1.880.968.286,00	1.851.967.270,00	78.031	24.105	23.734
Grad	1.121.594.867,00	1.107.853.988,00			
Općina	250.313.740,00	245.768.385,00			
Županija	509.059.679,00	498.344.897,00			
12 Brodsko-posavska	3.301.861.853,00	3.203.261.431,00	158.559	20.824	20.202
Grad	1.251.494.737,00	1.198.657.112,00			
Općina	1.159.187.096,00	1.150.360.601,00			
Županija	891.180.020,00	854.243.718,00			
13 Zadarska	5.974.733.284,00	5.941.998.662,00	170.398	35.063	34.871
Grad	2.974.446.374,00	2.957.069.122,00			
Općina	1.897.415.355,00	1.914.622.690,00			
Županija	1.102.871.555,00	1.070.306.850,00			
14 Osječko-baranjska	7.620.829.797,00	7.547.260.712,00	304.899	24.995	24.753
Grad	3.794.706.755,00	3.738.517.800,00			
Općina	2.044.371.071,00	2.029.775.476,00			
Županija	1.781.751.971,00	1.778.967.436,00			
15 Šibensko-kninska	3.357.043.115,00	3.309.786.787,00	109.320	30.708	30.276
Grad	1.809.981.127,00	1.779.400.031,00			
Općina	882.173.568,00	894.358.010,00			
Županija	664.888.420,00	636.028.746,00			
16 Vukovarsko-srijemska	4.457.364.597,00	4.393.922.519,00	180.117	24.747	24.395
Grad	1.946.893.050,00	1.896.638.299,00			
Općina	1.427.262.967,00	1.413.798.743,00			
Županija	1.083.208.580,00	1.083.485.477,00			
17 Splitsko-dalmatinska	13.385.712.984,00	13.011.296.036,00	455.242	29.404	28.581
Grad	8.273.126.699,00	8.004.524.984,00			
Općina	2.721.566.687,00	2.705.935.376,00			
Županija	2.391.019.598,00	2.300.835.676,00			
18 Istarska	9.307.240.104,00	9.105.750.227,00	208.440	44.652	43.685
Grad	5.302.667.636,00	5.189.658.646,00			
Općina	2.409.106.337,00	2.361.380.703,00			
Županija	1.595.466.131,00	1.554.710.878,00			
19 Dubrovačko-neretvanska	5.156.394.230,00	5.111.045.192,00	122.783	41.996	41.627
Grad	3.062.338.671,00	3.049.357.694,00			
Općina	1.221.445.885,00	1.216.020.628,00			
Županija	872.609.674,00	845.666.870,00			
20 Međimurska	2.761.541.177,00	2.741.151.017,00	114.414	24.136	23.958
Grad	969.900.994,00	976.264.502,00			
Općina	930.375.154,00	899.942.374,00			
Županija	861.265.029,00	864.944.141,00			
21 Grad Zagreb	38.548.398.045,00	39.334.284.508,00	792.875	48.619	49.610
Grad	38.548.398.045,00	39.334.284.508,00			
Ukupno:	140.838.534.773,00	140.182.988.986,00	4.294.927	32.792	32.639

Izvor: Izradila autorica prema prema podacima Ministarstva financija (2022) i DZS (2011)

Prilog 2. Prihodi i primici po godinama i županijama

Županija	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno:
01 Zagrebačka	1.459.500.932	1.558.295.890	1.615.078.660	1.748.080.175	1.863.220.240	8.244.175.897
02 Krapinsko-zagorska	459.285.558	465.055.748	557.968.418	685.602.433	754.200.978	2.922.113.135
03 Sisačko-moslavačka	811.120.441	785.221.467	835.769.968	1.017.711.950	1.202.259.078	4.652.082.904
04 Karlovačka	595.297.719	559.292.568	611.088.412	762.940.673	729.260.066	3.257.879.438
05 Varaždinska	696.356.683	701.938.087	827.006.461	981.234.896	1.021.746.212	4.228.282.339
06 Koprivničko-križevačka	507.771.754	508.193.714	597.763.066	687.442.604	819.132.162	3.120.303.300
07 Bjelovarsko-bilogorska	432.788.892	422.016.871	552.848.631	687.056.609	707.759.262	2.802.470.265
08 Primorsko-goranska	2.106.063.670	2.066.930.688	2.302.781.235	2.444.628.040	2.525.113.867	11.445.517.500
09 Ličko-senjska	330.115.730	378.048.684	424.285.070	462.482.273	409.399.752	2.004.331.509
10 Virovitičko-podravska	348.941.789	340.883.698	534.335.408	610.771.989	574.358.130	2.409.291.014
11 Požeško-slavonska	289.491.939	324.768.106	374.488.789	429.861.267	462.358.185	1.880.968.286
12 Brodsko-posavska	495.869.583	534.854.170	641.137.470	743.905.576	886.095.054	3.301.861.853
13 Zadarska	1.055.292.193	1.090.045.924	1.131.824.615	1.284.431.212	1.413.139.340	5.974.733.284
14 Osječko-baranjska	1.204.427.381	1.222.617.257	1.519.850.427	1.805.646.938	1.868.287.794	7.620.829.797
15 Šibensko-kninska	570.798.465	591.007.842	680.712.111	740.607.341	773.917.356	3.357.043.115
16 Vukovarsko-srijemska	712.373.043	724.564.501	932.605.473	1.046.155.161	1.041.666.419	4.457.364.597
17 Splitsko-dalmatinska	2.348.314.140	2.472.650.372	2.692.059.108	2.970.154.318	2.902.535.046	13.385.712.984
18 Istarska	1.722.463.512	1.820.652.335	1.892.831.697	1.943.420.444	1.927.872.116	9.307.240.104
19 Dubrovačko-neretvanska	856.726.707	910.475.706	1.076.232.216	1.241.377.164	1.071.582.437	5.156.394.230
20 Međimurska	441.869.812	471.317.775	525.496.893	644.098.419	678.758.278	2.761.541.177
21 Grad Zagreb	6.872.763.990	6.940.332.803	7.846.130.721	8.221.489.718	8.667.680.813	38.548.398.045

Izvor: Izradila autorica prema prema podacima Ministarstva financija (2022)

Prilog 3. Rashodi i izdaci po godinama i županijama

Županija	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno:
01 Zagrebačka	1.430.568.604	1.548.662.506	1.627.044.548	1.762.481.671	1.828.927.591	8.197.684.920
02 Krapinsko-zagorska	452.579.937	471.700.245	553.534.687	684.561.789	739.995.558	2.902.372.216
03 Sisačko-moslavačka	812.165.502	789.998.945	861.071.162	1.053.691.776	1.145.387.491	4.662.314.876
04 Karlovačka	561.225.903	561.071.887	601.963.806	721.513.853	712.063.285	3.157.838.734
05 Varaždinska	670.495.063	692.534.291	777.410.071	963.766.012	1.013.187.454	4.117.392.891
06 Koprivničko-križevačka	506.204.565	515.700.476	558.191.292	679.842.324	788.889.809	3.048.828.466
07 Bjelovarsko-bilogorska	430.805.262	416.718.203	530.500.173	691.616.396	723.876.945	2.793.516.979
08 Primorsko-goranska	2.114.237.671	2.076.540.625	2.310.149.787	2.343.625.397	2.483.281.504	11.327.834.984
09 Ličko-senjska	347.757.063	379.178.743	420.848.967	456.996.291	413.761.847	2.018.542.911
10 Virovitičko-podravska	353.863.683	339.172.882	513.657.163	648.494.306	549.749.614	2.404.937.648
11 Požeško-slavonska	280.934.800	319.442.993	358.447.032	430.517.218	462.625.227	1.851.967.270
12 Brodsko-posavska	489.344.117	539.327.372	579.544.160	761.452.359	833.593.423	3.203.261.431
13 Zadarska	1.027.385.034	1.068.127.310	1.183.554.148	1.301.928.543	1.361.003.627	5.941.998.662
14 Osječko-baranjska	1.105.942.061	1.227.064.282	1.496.661.816	1.809.689.516	1.907.903.037	7.547.260.712
15 Šibensko-kninska	554.837.820	598.061.738	624.920.201	746.087.668	785.879.360	3.309.786.787
16 Vukovarsko-srijemska	682.672.548	696.178.786	896.234.705	1.054.450.083	1.064.386.397	4.393.922.519
17 Splitsko-dalmatinska	2.284.611.161	2.347.735.872	2.609.579.743	2.884.299.447	2.885.069.813	13.011.296.036
18 Istarska	1.654.669.060	1.789.557.203	1.824.432.976	1.931.541.801	1.905.549.187	9.105.750.227
19 Dubrovačko-neretvanska	869.342.470	876.838.588	1.063.915.823	1.266.701.968	1.034.246.343	5.111.045.192
20 Međimurska	427.117.787	458.066.702	528.110.513	675.288.630	652.567.385	2.741.151.017
21 Grad Zagreb	6.934.091.389	7.325.309.652	7.897.065.148	8.633.259.223	8.544.559.096	39.334.284.508

Izvor: Izradila autorica prema prema podacima Ministarstva financija (2022)

Prilog 4. Obveze za vrijednosne papire, kredite i zajmove za razdoblje 2016.-2020. godine

Županija	2016	2017	2018	2019	2020
01 Zagrebačka	168.528.850	230.468.122	236.728.087	239.628.271	324.099.606
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	64.431.289	69.323.483	63.909.033	76.348.524	65.879.343
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	101.810.498	157.670.320	162.744.876	158.012.239	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					225.426.196
2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	780.936	2.830.467	9.453.101	4.646.431	151.376
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora					884.012
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna	1.027.410	197.128	192.319	192.319	31.329.921
2672 Obveze za zajmove od županijskih proračuna	31.900				
2673 Obveze za zajmove od gradskih proračuna	429.602	429.509	428.758	428.758	428.758
2676 Obveze za zajmove od ostalih izvanproračunskih korisnika državnog proračuna	17.215	17.215			
02 Krapinsko-zagorska	47.650.073	49.439.897	64.814.726	107.411.857	161.693.579
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	13.912.684	14.617.039	31.630.788	62.882.354	63.521.769
2624 Obveze za zajmove od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru					640.038
2631 Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	135.774	600.000			
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	23.599.468	26.985.021	26.788.955	39.230.692	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					76.442.615
2644 Obveze za zajmove od tuzemnih osiguravajućih društava izvan javnog sektora					69.838
2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	2.248.650	2.160.059	1.243.531	971.533	183.348
2646 Obveze za kredite od inozemnih kreditnih institucija	53.206	52.895	52.219	52.395	53.059
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora			74.350		310.800
2654 Obveze za zajmove od tuzemnih obrtnika					194.400
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna	5.730.210	3.054.802	3.054.802	2.304.802	18.307.631

2673 Obveze za zajmove od gradskih proračuna	733.597	733.597	733.597	733.597	733.597
2674 Obveze za zajmove od općinskih proračuna	1.236.484	1.236.484	1.236.484	1.236.484	1.236.484
03 Sisačko-moslavačka	135.504.826	160.645.179	141.749.591	158.226.472	251.357.528
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	48.728.423	72.141.183	71.235.300	71.175.716	109.279.537
2631 Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	235.318				
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	85.987.341	84.253.236	66.590.146	82.477.572	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					105.945.776
2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora		3.219.618	3.393.003	4.053.343	6.067.276
2654 Obveze za zajmove od tuzemnih obrtnika					92.375
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna		500.000			29.464.024
2675 Obveze za zajmove od HZMO-a, HZZ-a i HZZO-a	553.744	531.142	531.142	519.841	508.540
04 Karlovačka	47.059.454	39.699.858	36.078.547	55.697.866	66.352.105
2614 Obveze za kredite i zajmove od institucija i tijela EU				486.654	492.154
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	6.566.422	5.557.383	6.429.314	5.776.436	3.780.085
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	40.493.032	34.142.475	29.649.233	49.434.776	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					55.273.664
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna					6.806.202
05 Varaždinska	50.049.418	53.325.853	52.472.315	66.520.878	135.635.413
2551 Obveze za opcije i druge financijske derivate	1.680.000				
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	10.013.635	8.571.717	7.010.015	7.424.989	23.730.036
2624 Obveze za zajmove od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru		3.728.493	3.471.356	3.214.219	2.957.081
2631 Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	1.064.117				
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	36.591.969	40.110.745	41.910.850	55.881.670	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					87.291.708
2644 Obveze za zajmove od tuzemnih osiguravajućih društava izvan javnog sektora		793.551			

2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	571.758				
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	127.939	121.347	80.094		
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna					21.656.588
06 Koprivničko-križevačka	97.961.399	69.478.778	72.293.605	92.434.154	96.356.264
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	50.552.517	35.637.333	22.704.192	10.985.541	9.437.927
2631 Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru		400.000			
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	46.237.701	33.441.445	49.589.413	81.448.613	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					80.887.895
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	1.171.181				
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna					6.030.442
07 Bjelovarsko-bilogorska	78.878.563	72.048.857	77.957.470	87.522.781	142.867.955
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	12.968.569	11.992.214	12.836.985	13.138.695	14.964.325
2631 Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	966.667	500.000	400.000	500.000	500.000
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	49.973.023	44.977.154	51.570.729	54.665.694	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					101.382.882
2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	4.282.118	4.376.584	3.134.756	2.480.874	1.943.197
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	628.965	248.419	60.514		
2654 Obveze za zajmove od tuzemnih obrtnika				302.904	226.705
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna	9.954.486	9.954.486	9.954.486	9.954.486	20.041.742
2672 Obveze za zajmove od županijskih proračuna	104.735			6.480.128	3.809.104
08 Primorsko-goranska	471.107.033	434.135.772	436.698.988	439.574.888	632.765.169
2613 Obveze za zajmove od međunarodnih organizacija		1.876.222	1.234.321	608.849	
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	23.482.407	14.286.252	10.575.355	26.809.949	64.653.226
2624 Obveze za zajmove od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	71.166	15.230	349.375		
2631 Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	224.654.579	201.073.563	188.867.088	156.663.840	140.431.835

2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	137.728.704	145.827.654	173.476.419	183.129.310	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					331.876.185
2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	32.585.772	21.089.273	20.156.391	31.677.665	26.268.448
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora		5.033.284	3.692.078		
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna	27.513.124	26.454.882	25.094.388	25.245.380	55.539.831
2677 Obveze za zajmove od izvanproračunskih korisnika županijskih, gradskih i općinskih proračuna	25.071.281	18.479.412	13.253.573	15.439.895	13.995.644
09 Ličko-senjska	22.738.627	20.503.881	15.763.041	27.288.749	50.187.965
2613 Obveze za zajmove od međunarodnih organizacija	39.997				
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	7.869.185	8.006.928	5.909.051	4.102.706	6.166.655
2623 Obveze za zajmove od osiguravajućih društava u javnom sektoru		1.241.055	910.060	1.743.033	4.393.711
2624 Obveze za zajmove od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	1.478.182				
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	13.351.263	11.255.898	8.943.930	21.318.318	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					34.234.955
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora				124.692	92.475
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna					5.300.169
10 Virovitičko-podravska	34.292.561	31.637.780	47.286.173	62.314.717	69.676.293
2531 Obveze za mjenice					5.699.878
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	3.425.128	2.871.056	2.168.912	1.595.940	1.521.237
2631 Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	620.000	614.611			
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	24.723.249	22.651.867	42.111.726	55.304.279	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					52.691.176
2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	30.576	6.638			
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora			3.005.535	5.414.498	5.412.768

2654 Obveze za zajmove od tuzemnih obrtnika					2.250.000
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna	5.493.608	5.493.608			1.970.524
2674 Obveze za zajmove od općinskih proračuna					130.710
11 Požeško-slavonska	89.116.425	98.984.422	92.238.731	84.183.901	91.913.249
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	296.150				
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	62.773.098	71.810.223	66.191.554	59.366.153	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					61.528.074
2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	4.000.000	5.127.022	4.000.000	2.770.571	2.000.000
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora					201.125
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna					6.136.873
2676 Obveze za zajmove od ostalih izvanproračunskih korisnika državnog proračuna	22.047.177	22.047.177	22.047.177	22.047.177	22.047.177
12 Brodsko-posavska	33.760.560	36.735.940	41.087.587	40.308.208	101.179.648
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru				605.637	40.260.326
2624 Obveze za zajmove od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru		2.687.594	2.233.353	1.779.112	1.702.012
2631 Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	2.388.889	1.166.667	944.444	722.222	500.000
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	31.371.671	32.881.679	37.909.790	34.210.878	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					43.044.436
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora					616.245
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna				2.990.359	15.056.629
13 Zadarska	126.183.748	86.991.669	61.390.235	104.311.894	171.301.426
2531 Obveze za mjenice		6.755.409	4.968.263	5.190.659	1.731.889
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	6.514.430	4.321.848	9.839.871	5.477.442	5.485.672
2624 Obveze za zajmove od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru	10.041.262	9.185.672	8.341.039	7.381.538	8.441.018
2631 Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	382.519	349.670	336.595	428.587	990.286

2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	91.881.060	63.828.402	35.791.285	74.945.292	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					117.224.556
2644 Obveze za zajmove od tuzemnih osiguravajućih društava izvan javnog sektora		2.454.117	2.064.899	10.183.216	
2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih finansijskih institucija izvan javnog sektora	1.440	96.551	48.283	705.160	2.094.287
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora					450.000
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna	17.363.037				34.883.718
14 Osječko-baranjska	170.527.903	174.472.371	183.739.947	289.700.391	369.107.950
2531 Obveze za mjenice	300.000	300.000			
2541 Obveze za obveznice	5.000.000				
2561 Obveze za ostale vrijednosne papire	2.098.350	1.555.455	1.012.559	469.664	
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	11.059.386	15.281.326	14.301.944	19.255.186	29.082.340
2631 Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	416.374	560.000			
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	148.239.138	149.801.392	164.665.070	266.325.145	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					321.175.775
2644 Obveze za zajmove od tuzemnih osiguravajućih društava izvan javnog sektora		1.706.643			
2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih finansijskih institucija izvan javnog sektora	499.893	264.666	354.675	264.697	185.282
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	2.404.762	4.626.190	3.000.000	3.000.000	2.700.000
2654 Obveze za zajmove od tuzemnih obrtnika	510.000	340.000	320.000	300.000	280.000
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna					15.635.553
2672 Obveze za zajmove od županijskih proračuna		36.699	85.699	85.699	49.000
15 Šibensko-kninska	58.920.759	59.644.500	49.414.955	52.901.588	95.056.153
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	300.000			1.500.000	5.423.455
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	48.309.745	45.017.854	35.646.021	34.092.174	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					48.521.683

2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	246.919	329.050	150.213	98.334	42.989
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	221.242	172.080	266.950	141.542	11.108
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna	9.842.853	14.125.516	13.351.771	17.069.538	41.049.805
2674 Obveze za zajmove od općinskih proračuna					7.113
16 Vukovarsko-srijemska	31.474.448	22.258.136	20.579.379	39.251.831	69.813.644
2531 Obveze za mjenice	200.000	500.000	1.500.000	3.050.000	1.750.000
2541 Obveze za obveznice	8.400.000				
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	11.383.263	10.025.847	6.828.719	15.624.272	9.050.289
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	9.759.708	10.552.901	11.052.539	19.382.454	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					46.121.550
2644 Obveze za zajmove od tuzemnih osiguravajućih društava izvan javnog sektora			6.902		
2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	364.983			184.111	542.885
2648 Obveze za zajmove od ostalih inozemnih financijskih institucija					2.660.710
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	1.366.494	1.179.388	1.191.219	1.010.994	796.521
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna					8.891.689
17 Splitsko-dalmatinska	218.565.673	178.579.362	119.920.766	89.179.081	332.373.503
2541 Obveze za obveznice	29.672.327				
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	37.211.030	32.335.973	21.323.936	17.107.514	14.154.561
2624 Obveze za zajmove od ostalih financijskih institucija u javnom sektoru		76.716			
2631 Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	2.500.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000	2.000.000
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	54.102.449	48.935.040	31.973.061	32.321.247	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					155.596.291
2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih financijskih institucija izvan javnog sektora	81.463.255	86.694.710	57.954.627	33.894.108	16.017.379
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	13.344.535	4.574.518	4.100.935	3.584.135	3.067.335

2654 Obveze za zajmove od tuzemnih obrtnika		3.690.328	2.296.130		69.900
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna					141.468.037
2676 Obveze za zajmove od ostalih izvanproračunskih korisnika državnog proračuna	272.077	272.077	272.077	272.077	
18 Istarska	227.045.148	270.421.593	326.914.095	375.874.198	510.462.015
2561 Obveze za ostale vrijednosne papire			5.317.219	5.038.747	4.737.431
2562 Obveze za ostale vrijednosne papire	1.108.581				
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	4.351.985	16.104.454	72.636.355	82.023.368	86.518.571
2624 Obveze za zajmove od ostalih finansijskih institucija u javnom sektoru					1.276.168
2631 Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	655.455	591.528	451.662	366.633	312.714
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	147.260.288	160.734.429	162.180.386	206.962.387	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					305.137.727
2644 Obveze za zajmove od tuzemnih osiguravajućih društava izvan javnog sektora	500.000				
2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih finansijskih institucija izvan javnog sektora	1.072.388	900.000	1.563.643	1.061.374	1.317.973
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	800.000	18.500.000	15.852.625	13.200.000	10.561.200
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna	71.296.451	73.591.182	68.912.205	66.996.689	100.448.731
2672 Obveze za zajmove od županijskih proračuna				225.000	151.500
19 Dubrovačko-neretvanska	124.307.851	110.238.636	120.713.870	193.488.208	399.814.869
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	83.373.927	75.100.124	86.425.761	128.448.196	200.039.760
2631 Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	1.120.000				250.000
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	39.750.223	35.134.326	34.288.109	65.040.012	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					99.284.710
2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih finansijskih institucija izvan javnog sektora	42.784				3.423.286
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	20.917	4.186			
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna					96.817.113

20 Međimurska	80.382.899	87.559.153	70.688.722	91.046.116	139.728.611
2541 Obveze za obveznice	275	62			
2561 Obveze za ostale vrijednosne papire			271.700	271.700	271.700
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	11.130.258	9.690.337	8.221.434	7.853.904	7.128.356
2624 Obveze za zajmove od ostalih finansijskih institucija u javnom sektoru	31.859.593	29.236.352	23.704.503	18.601.477	13.450.440
2631 Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru	1.782.311	1.124.315	469.156	119.021	871.067
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	29.431.797	40.165.199	34.117.845	61.033.713	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					107.658.087
2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih finansijskih institucija izvan javnog sektora	6.031.691	7.309.655	3.866.352	3.130.631	2.471.993
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	35.681	33.233	37.732	35.670	1.600.455
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna	111.293				6.276.513
21 Grad Zagreb	1.632.684.898	1.625.929.185	1.855.914.500	1.897.513.321	2.525.809.322
2622 Obveze za kredite od kreditnih institucija u javnom sektoru	16.569.633	13.278.299	10.020.133	6.752.524	4.262.724
2631 Obveze za zajmove od trgovačkih društava u javnom sektoru					130.962.800
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora	1.387.312.681	1.387.723.191	1.438.032.767	1.508.259.867	
2643 Obveze za kredite od tuzemnih kreditnih institucija izvan javnog sektora					1.419.223.535
2645 Obveze za zajmove od ostalih tuzemnih finansijskih institucija izvan javnog sektora	111.530.950	116.137.823	308.148.496	292.501.343	462.085.315
2653 Obveze za zajmove od tuzemnih trgovačkih društava izvan javnog sektora	117.271.634	108.789.872	99.713.104	89.999.587	79.604.654
2671 Obveze za zajmove od državnog proračuna					429.670.294
	3.946.741.116	3.913.198.944	4.124.445.330	4.594.379.370	6.737.552.267

Izvor: izradila autorica prema prema podacima Ministarstva financija (2022)

Prilog 5. Tekuće i kapitalne pomoći iz EU za razdoblje 2016.-2020. godine

Tekući i kapitalni prihodi pomoći iz EU po županijama	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno 2016-2020
01 Zagrebačka	29.541.638,00	14.302.054,00	26.695.690,00	58.207.993,00	79.189.855,00	207.937.230,00
6323	12.201,00	518.232,00	719.764,00	760.837,00	5.568.127,00	7.579.161,00
6324	7.712.496,00	6.234.030,00		331.005,00	212.672,00	14.490.203,00
6381	4.869.359,00	6.107.442,00	8.348.499,00	9.989.916,00	10.486.413,00	39.801.629,00
6382	16.947.582,00	1.442.350,00	17.627.427,00	47.126.235,00	62.922.643,00	146.066.237,00
02 Krapinsko-zagorska	2.805.939,00	3.956.208,00	27.144.466,00	68.108.105,00	94.552.943,00	196.567.661,00
6323	24.578,00	374.261,00	345.171,00	304.000,00	362.924,00	1.410.934,00
6324			954.200,00	1.307.243,00	8.857.254,00	11.118.697,00
6381	2.781.361,00	2.542.331,00	6.578.886,00	9.524.806,00	8.123.249,00	29.550.633,00
6382		1.039.616,00	19.266.209,00	56.972.056,00	77.209.516,00	154.487.397,00
03 Sisačko-moslavačka	92.762.135,00	41.493.094,00	30.915.621,00	98.508.943,00	84.617.566,00	348.297.359,00
6323	17.758,00	163.849,00	199.392,00	1.050.461,00	838.758,00	2.270.218,00
6324			1.026.015,00	2.058.548,00	656.361,00	3.740.924,00
6381	82.214.315,00	38.246.260,00	8.230.351,00	34.837.992,00	17.587.017,00	181.115.935,00
6382	10.530.062,00	3.082.985,00	21.459.863,00	60.561.942,00	65.535.430,00	161.170.282,00
04 Karlovačka	48.933.703,00	8.372.682,00	18.418.103,00	44.085.427,00	63.827.976,00	183.637.891,00
6323	147.184,00	143.385,00	222.194,00		221.493,00	734.256,00
6324		100.000,00	2.115.256,00	980.388,00	1.047.688,00	4.243.332,00
6381	12.427.285,00	2.269.789,00	4.274.909,00	11.030.837,00	14.444.636,00	44.447.456,00
6382	36.359.234,00	5.859.508,00	11.805.744,00	32.074.202,00	48.114.159,00	134.212.847,00
05 Varaždinska	34.963.721,00	8.286.635,00	13.724.472,00	50.838.147,00	67.889.925,00	175.702.900,00
6323	252.254,00	174.991,00		36.800,00	113.258,00	577.303,00
6324		279.613,00			223.228,00	502.841,00
6381	6.548.726,00	6.833.424,00	9.209.205,00	14.941.508,00	19.562.521,00	57.095.384,00
6382	28.162.741,00	998.607,00	4.515.267,00	35.859.839,00	47.990.918,00	117.527.372,00
06 Koprivničko-križevačka	34.450.879,00	5.598.562,00	30.042.003,00	67.162.807,00	91.212.210,00	228.466.461,00
6323	3.137.973,00	219.004,00	5.032.442,00	7.807.251,00	8.544.211,00	24.740.881,00

6324	13.749,00	151.977,00	907.774,00	593.618,00	142.165,00	1.809.283,00
6381	3.203.456,00	4.338.139,00	8.178.318,00	15.046.838,00	28.580.895,00	59.347.646,00
6382	28.095.701,00	889.442,00	15.923.469,00	43.715.100,00	53.944.939,00	142.568.651,00
07 Bjelovarsko-bilogorska	26.242.325,00	9.374.917,00	34.892.143,00	83.288.177,00	94.064.310,00	247.861.872,00
6323	147.321,00	157.753,00	98.726,00	77.046,00	159.862,00	640.708,00
6324		148.044,00	2.995.445,00	3.678.753,00	3.185.695,00	10.007.937,00
6381	4.525.433,00	5.839.056,00	17.481.247,00	29.942.478,00	31.995.197,00	89.783.411,00
6382	21.569.571,00	3.230.064,00	14.316.725,00	49.589.900,00	58.723.556,00	147.429.816,00
08 Primorsko-goranska	14.256.631,00	20.570.436,00	60.846.334,00	96.209.278,00	185.425.619,00	377.308.298,00
6323	4.163.609,00	11.001.400,00	15.794.955,00	15.262.379,00	28.288.719,00	74.511.062,00
6324	4.681.554,00	444.204,00	2.418.753,00	724.916,00	658.164,00	8.927.591,00
6381	3.008.187,00	4.756.428,00	17.265.162,00	20.078.353,00	29.568.834,00	74.676.964,00
6382	2.403.281,00	4.368.404,00	25.367.464,00	60.143.630,00	126.909.902,00	219.192.681,00
09 Ličko-senjska	24.044.012,00	63.998.374,00	70.732.985,00	56.803.836,00	41.553.813,00	257.133.020,00
6323					174.702,00	174.702,00
6324				715.250,00	12.594.868,00	13.310.118,00
6381	23.699.679,00	63.930.374,00	67.851.114,00	51.269.793,00	10.185.500,00	216.936.460,00
6382	344.333,00	68.000,00	2.881.871,00	4.818.793,00	18.598.743,00	26.711.740,00
10 Virovitičko-podravska	30.798.109,00	13.570.952,00	30.189.377,00	83.272.049,00	119.461.921,00	277.292.408,00
6323	1.379.807,00		138.237,00	251.698,00	31.644,00	1.801.386,00
6324	583.413,00	495.045,00	2.063.635,00	1.890.885,00	20.822.885,00	25.855.863,00
6381	2.382.103,00	2.968.908,00	3.578.300,00	8.167.311,00	10.728.716,00	27.825.338,00
6382	26.452.786,00	10.106.999,00	24.409.205,00	72.962.155,00	87.878.676,00	221.809.821,00
11 Požeško-slavonska	10.102.967,00	26.572.044,00	45.998.544,00	68.783.468,00	55.466.158,00	206.923.181,00
6324	4.288.544,00		794.597,00		1.137.905,00	6.221.046,00
6381	5.717.842,00	24.189.926,00	17.753.518,00	17.891.996,00	22.930.286,00	88.483.568,00
6382	96.581,00	2.382.118,00	27.450.429,00	50.891.472,00	31.397.967,00	112.218.567,00
12 Brodsko-posavska	11.340.062,00	6.451.811,00	34.780.051,00	69.595.336,00	135.027.541,00	257.194.801,00
6324					779.081,00	779.081,00
6381	3.054.885,00	3.403.127,00	17.755.413,00	24.616.734,00	24.476.437,00	73.306.596,00
6382	8.285.177,00	3.048.684,00	17.024.638,00	44.978.602,00	109.772.023,00	183.109.124,00

13 Zadarska	62.381.759,00	29.386.694,00	28.731.490,00	78.281.263,00	136.810.068,00	335.591.274,00
6323	16.734.920,00	11.400.763,00	6.601.824,00	1.838.625,00	4.647.356,00	41.223.488,00
6324	65.310,00	1.133.475,00	3.067.886,00	330.133,00	9.096.627,00	13.693.431,00
6381	5.310.302,00	15.060.449,00	11.331.422,00	18.240.662,00	22.185.706,00	72.128.541,00
6382	40.271.227,00	1.792.007,00	7.730.358,00	57.871.843,00	100.880.379,00	208.545.814,00
14 Osječko-baranjska	25.951.736,00	22.527.782,00	105.119.706,00	201.825.184,00	272.762.206,00	628.186.614,00
6323	1.202.172,00	867.032,00	1.945.787,00	2.784.456,00	9.450.989,00	16.250.436,00
6324	222.648,00	555.355,00	2.601.807,00	10.232.539,00	15.007.635,00	28.619.984,00
6381	6.035.366,00	6.616.420,00	31.731.650,00	54.741.604,00	50.450.464,00	149.575.504,00
6382	18.491.550,00	14.488.975,00	68.840.462,00	134.066.585,00	197.853.118,00	433.740.690,00
15 Šibensko-kninska	7.269.144,00	14.224.172,00	15.097.366,00	51.198.918,00	72.688.917,00	160.478.517,00
6323	1.281.365,00	354.149,00	1.509.001,00	853.521,00	1.460.613,00	5.458.649,00
6324	236.174,00		477.594,00	199.769,00	4.208.335,00	5.121.872,00
6381	1.704.757,00	9.726.129,00	4.458.933,00	9.481.424,00	10.033.894,00	35.405.137,00
6382	4.046.848,00	4.143.894,00	8.651.838,00	40.664.204,00	56.986.075,00	114.492.859,00
16 Vukovarsko-srijemska	50.626.038,00	23.795.765,00	84.483.018,00	108.227.734,00	103.133.160,00	370.265.715,00
6323	9.625.846,00	7.885.605,00	9.656.873,00	5.119.489,00	293.163,00	32.580.976,00
6324	26.046.643,00	3.285.898,00	27.750.923,00	10.173.816,00	26.043.876,00	93.301.156,00
6381	34.741,00	6.949.472,00	28.804.247,00	33.686.159,00	35.832.763,00	105.307.382,00
6382	14.918.808,00	5.674.790,00	18.270.975,00	59.248.270,00	40.963.358,00	139.076.201,00
17 Splitsko-dalmatinska	36.726.728,00	35.023.125,00	38.477.369,00	79.154.985,00	174.358.051,00	363.740.258,00
6323	20.836.111,00	13.340.077,00	4.389.803,00	2.420.409,00	4.013.397,00	44.999.797,00
6324	4.461.939,00		634.392,00	2.994.105,00	11.746.088,00	19.836.524,00
6381	7.194.208,00	16.946.361,00	14.610.751,00	32.822.807,00	57.436.713,00	129.010.840,00
6382	4.234.470,00	4.736.687,00	18.842.423,00	40.917.664,00	101.161.853,00	169.893.097,00
18 Istarska	50.493.658,00	22.066.798,00	41.307.711,00	42.416.230,00	143.282.032,00	299.566.429,00
6323	13.115.984,00	10.913.599,00	8.818.613,00	6.287.153,00	11.990.250,00	51.125.599,00
6324	7.429.633,00	621.403,00	2.184.742,00	1.904.558,00	7.056.131,00	19.196.467,00
6381	5.370.151,00	7.878.902,00	9.280.280,00	11.388.380,00	63.658.183,00	97.575.896,00
6382	24.577.890,00	2.652.894,00	21.024.076,00	22.836.139,00	60.577.468,00	131.668.467,00
19 Dubrovačko-neretvanska	18.549.102,00	15.045.806,00	32.005.174,00	65.177.567,00	69.322.430,00	200.100.079,00

6323	1.167.627,00	904.628,00	620.463,00	474.505,00	222.450,00	3.389.673,00
6324	8.680.017,00	966.122,00	2.124.097,00	2.227.140,00	2.366.760,00	16.364.136,00
6381	3.347.248,00	3.761.509,00	9.849.258,00	8.609.946,00	16.089.356,00	41.657.317,00
6382	5.354.210,00	9.413.547,00	19.411.356,00	53.865.976,00	50.643.864,00	138.688.953,00
20 Međimurska	10.187.781,00	12.788.883,00	29.473.639,00	72.467.616,00	93.240.749,00	218.158.668,00
6323	300.003,00	1.595.157,00	262.062,00	2.300.855,00	3.396.314,00	7.854.391,00
6324	188.309,00	683.129,00	5.997.064,00	4.792.481,00	3.658.787,00	15.319.770,00
6381	4.837.164,00	6.753.820,00	11.391.837,00	22.089.414,00	18.034.898,00	63.107.133,00
6382	4.862.305,00	3.756.777,00	11.822.676,00	43.284.866,00	68.150.750,00	131.877.374,00
21 Grad Zagreb	25.285.614,00	8.675.065,00	29.675.953,00	230.926.997,00	156.766.739,00	451.330.368,00
6323	2.423.817,00	1.850.378,00	5.586.521,00	5.073.690,00	7.750.898,00	22.685.304,00
6381	4.450.446,00	6.088.834,00	8.261.924,00	10.308.006,00	11.226.301,00	40.335.511,00
6382	18.411.351,00	735.853,00	15.827.508,00	215.545.301,00	137.789.540,00	388.309.553,00
Ukupno:	647.713.681,00	406.081.859,00	828.751.215,00	1.774.540.060,00	2.334.654.189,00	5.991.741.004,00

Izvor: Izradila autorica prema prema podacima Ministarstva financija (2022)

Prilog 6. Rashodi za nabavu nefinancijske imovine 2016.-2020.

Rashod za nabavu nefinancijske imovine	2016	2017	2018	2019	2020	Ukupno:
4111 Zemljište	215.862.993,00	181.274.069,00	273.381.187,00	264.136.709,00	172.770.592,00	1.107.425.550,00
Zemljište	215.862.993,00	181.274.069,00	273.381.187,00	264.136.709,00	172.770.592,00	1.107.425.550,00
411 Materijalna imovina - prirodna bogatstva	215.862.993,00	181.274.069,00	273.381.187,00	264.136.709,00	172.770.592,00	1.107.425.550,00
4112 Rudna bogatstva					250.000,00	250.000,00
Rudna bogatstva					250.000,00	250.000,00
411 Materijalna imovina - prirodna bogatstva					250.000,00	250.000,00
4113 Ostala prirodna materijalna imovina	1.164.647,00	1.840.697,00	7.468.571,00	5.774.469,00	949.390,00	17.197.774,00
Ostala prirodna materijalna imovina	1.164.647,00	1.840.697,00	7.468.571,00	5.774.469,00	949.390,00	17.197.774,00
411 Materijalna imovina - prirodna bogatstva	1.164.647,00	1.840.697,00	7.468.571,00	5.774.469,00	949.390,00	17.197.774,00
4121 Patenti				309.141,00	46.250,00	355.391,00
Patenti				309.141,00	46.250,00	355.391,00
412 Nematerijalna imovina				309.141,00	46.250,00	355.391,00
4122 Koncesije			77.802,00			77.802,00
Koncesije			77.802,00			77.802,00
412 Nematerijalna imovina			77.802,00			77.802,00
4123 Licence	11.899.739,00	9.627.083,00	9.294.015,00	9.823.148,00	12.448.355,00	53.092.340,00
Licence	11.899.739,00	9.627.083,00	9.294.015,00	9.823.148,00	12.448.355,00	53.092.340,00
412 Nematerijalna imovina	11.899.739,00	9.627.083,00	9.294.015,00	9.823.148,00	12.448.355,00	53.092.340,00
4124 Ostala prava	21.737.700,00	27.466.608,00	48.871.034,00	88.211.167,00	88.879.603,00	275.166.112,00
Ostala prava	21.737.700,00	27.466.608,00	48.871.034,00	88.211.167,00	88.879.603,00	275.166.112,00
412 Nematerijalna imovina	21.737.700,00	27.466.608,00	48.871.034,00	88.211.167,00	88.879.603,00	275.166.112,00

4126 Ostala nematerijalna imovina	57.285.400,00	51.260.137,00	70.472.590,00	65.172.242,00	51.280.629,00	295.470.998,00
Ostala nematerijalna imovina	57.285.400,00	51.260.137,00	70.472.590,00	65.172.242,00	51.280.629,00	295.470.998,00
412 Nematerijalna imovina	57.285.400,00	51.260.137,00	70.472.590,00	65.172.242,00	51.280.629,00	295.470.998,00
4211 Stambeni objekti	45.799.987,00	30.384.334,00	25.750.788,00	130.555.860,00	46.588.273,00	279.079.242,00
Stambeni objekti	45.799.987,00	30.384.334,00	25.750.788,00	130.555.860,00	46.588.273,00	279.079.242,00
421 Građevinski objekti	45.799.987,00	30.384.334,00	25.750.788,00	130.555.860,00	46.588.273,00	279.079.242,00
4212 Poslovni objekti	741.278.067,00	674.104.821,00	997.681.302,00	1.476.597.007,00	1.857.209.767,00	5.746.870.964,00
Poslovni objekti	741.278.067,00	674.104.821,00	997.681.302,00	1.476.597.007,00	1.857.209.767,00	5.746.870.964,00
421 Građevinski objekti	741.278.067,00	674.104.821,00	997.681.302,00	1.476.597.007,00	1.857.209.767,00	5.746.870.964,00
4213 Ceste, željeznice i ostali prometni objekti	571.676.552,00	634.498.903,00	1.011.823.559,00	1.329.266.577,00	1.110.973.773,00	4.658.239.364,00
Ceste, željeznice i ostali prometni objekti	571.676.552,00	634.498.903,00	1.011.823.559,00	1.329.266.577,00	1.110.973.773,00	4.658.239.364,00
421 Građevinski objekti	571.676.552,00	634.498.903,00	1.011.823.559,00	1.329.266.577,00	1.110.973.773,00	4.658.239.364,00
4214 Ostali građevinski objekti	898.917.278,00	897.585.258,00	1.151.679.427,00	1.454.448.096,00	1.591.797.593,00	5.994.427.652,00
Ostali građevinski objekti	898.917.278,00	897.585.258,00	1.151.679.427,00	1.454.448.096,00	1.591.797.593,00	5.994.427.652,00
421 Građevinski objekti	898.917.278,00	897.585.258,00	1.151.679.427,00	1.454.448.096,00	1.591.797.593,00	5.994.427.652,00
4221 Uredska oprema i namještaj	69.959.785,00	57.391.633,00	82.447.276,00	85.205.965,00	98.520.419,00	393.525.078,00
Uredska oprema i namještaj	69.959.785,00	57.391.633,00	82.447.276,00	85.205.965,00	98.520.419,00	393.525.078,00
422 Postrojenja i oprema	69.959.785,00	57.391.633,00	82.447.276,00	85.205.965,00	98.520.419,00	393.525.078,00
4222 Komunikacijska oprema	4.778.257,00	6.127.765,00	12.321.366,00	18.831.054,00	30.823.510,00	72.881.952,00
Komunikacijska oprema	4.778.257,00	6.127.765,00	12.321.366,00	18.831.054,00	30.823.510,00	72.881.952,00
422 Postrojenja i oprema	4.778.257,00	6.127.765,00	12.321.366,00	18.831.054,00	30.823.510,00	72.881.952,00
4223 Oprema za održavanje i zaštitu	18.994.338,00	15.512.730,00	21.627.499,00	23.124.002,00	25.452.524,00	104.711.093,00
Oprema za održavanje i zaštitu	18.994.338,00	15.512.730,00	21.627.499,00	23.124.002,00	25.452.524,00	104.711.093,00
422 Postrojenja i oprema	18.994.338,00	15.512.730,00	21.627.499,00	23.124.002,00	25.452.524,00	104.711.093,00
4224 Medicinska i laboratorijska oprema	1.340.876,00	4.520.769,00	23.925.150,00	46.341.228,00	30.233.054,00	106.361.077,00
Medicinska i laboratorijska oprema	1.340.876,00	4.520.769,00	23.925.150,00	46.341.228,00	30.233.054,00	106.361.077,00

422 Postrojenja i oprema	1.340.876,00	4.520.769,00	23.925.150,00	46.341.228,00	30.233.054,00	106.361.077,00
4225 Instrumenti, uređaji i strojevi	1.963.935,00	2.719.707,00	4.949.942,00	9.564.739,00	5.508.356,00	24.706.679,00
Instrumenti, uređaji i strojevi	1.963.935,00	2.719.707,00	4.949.942,00	9.564.739,00	5.508.356,00	24.706.679,00
422 Postrojenja i oprema	1.963.935,00	2.719.707,00	4.949.942,00	9.564.739,00	5.508.356,00	24.706.679,00
4226 Sportska i glazbena oprema	7.444.172,00	11.021.565,00	24.142.507,00	14.679.076,00	8.099.118,00	65.386.438,00
Sportska i glazbena oprema	7.444.172,00	11.021.565,00	24.142.507,00	14.679.076,00	8.099.118,00	65.386.438,00
422 Postrojenja i oprema	7.444.172,00	11.021.565,00	24.142.507,00	14.679.076,00	8.099.118,00	65.386.438,00
4227 Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	89.412.821,00	87.855.150,00	103.816.290,00	156.839.667,00	191.962.209,00	629.886.137,00
Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	89.412.821,00	87.855.150,00	103.816.290,00	156.839.667,00	191.962.209,00	629.886.137,00
422 Postrojenja i oprema	89.412.821,00	87.855.150,00	103.816.290,00	156.839.667,00	191.962.209,00	629.886.137,00
4231 Prijevozna sredstva u cestovnom prometu	33.344.553,00	22.050.754,00	39.053.908,00	39.601.378,00	33.693.606,00	167.744.199,00
Prijevozna sredstva u cestovnom prometu	33.344.553,00	22.050.754,00	39.053.908,00	39.601.378,00	33.693.606,00	167.744.199,00
423 Prijevozna sredstva	33.344.553,00	22.050.754,00	39.053.908,00	39.601.378,00	33.693.606,00	167.744.199,00
4232 Prijevozna sredstva u željezničkom prometu			60.000,00			60.000,00
Prijevozna sredstva u željezničkom prometu			60.000,00			60.000,00
423 Prijevozna sredstva			60.000,00			60.000,00
4233 Prijevozna sredstva u pomorskom i riječnom prometu		279.020,00	781.620,00	2.050.388,00	3.573.302,00	6.684.330,00
Prijevozna sredstva u pomorskom i riječnom prometu		279.020,00	781.620,00	2.050.388,00	3.573.302,00	6.684.330,00
423 Prijevozna sredstva		279.020,00	781.620,00	2.050.388,00	3.573.302,00	6.684.330,00
4241 Knjige	2.128.611,00	1.788.181,00	2.307.155,00	2.624.030,00	1.284.597,00	10.132.574,00
Knjige	2.128.611,00	1.788.181,00	2.307.155,00	2.624.030,00	1.284.597,00	10.132.574,00
424 Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti	2.128.611,00	1.788.181,00	2.307.155,00	2.624.030,00	1.284.597,00	10.132.574,00
4242 Umjetnička djela (izložena u galerijama, muzejima i slično)	1.175.850,00	2.815.518,00	1.314.286,00	1.155.178,00	1.353.235,00	7.814.067,00

Umjetnička djela (izložena u galerijama, muzejima i slično)	1.175.850,00	2.815.518,00	1.314.286,00	1.155.178,00	1.353.235,00	7.814.067,00
424 Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti	1.175.850,00	2.815.518,00	1.314.286,00	1.155.178,00	1.353.235,00	7.814.067,00
4243 Muzejski izložci i predmeti prirodnih rijetkosti	149.013,00	91.047,00	46.100,00	136.000,00	39.906,00	462.066,00
Muzejski izložci i predmeti prirodnih rijetkosti	149.013,00	91.047,00	46.100,00	136.000,00	39.906,00	462.066,00
424 Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti	149.013,00	91.047,00	46.100,00	136.000,00	39.906,00	462.066,00
4244 Ostale nespomenute izložbene vrijednosti	174.344,00	801.208,00	330.643,00	587.660,00	747.956,00	2.641.811,00
Ostale nespomenute izložbene vrijednosti	174.344,00	801.208,00	330.643,00	587.660,00	747.956,00	2.641.811,00
424 Knjige, umjetnička djela i ostale izložbene vrijednosti	174.344,00	801.208,00	330.643,00	587.660,00	747.956,00	2.641.811,00
4251 Višegodišnji nasadi	988.001,00	1.134.782,00	1.215.340,00	920.374,00	815.216,00	5.073.713,00
Višegodišnji nasadi	988.001,00	1.134.782,00	1.215.340,00	920.374,00	815.216,00	5.073.713,00
425 Višegodišnji nasadi i osnovno stado	988.001,00	1.134.782,00	1.215.340,00	920.374,00	815.216,00	5.073.713,00
4252 Osnovno stado	179.375,00					179.375,00
Osnovno stado	179.375,00					179.375,00
425 Višegodišnji nasadi i osnovno stado	179.375,00					179.375,00
4261 Istraživanje rudnih bogatstava	205.183,00	74.375,00	354.048,00	3.037.981,00	1.348.525,00	5.020.112,00
Istraživanje rudnih bogatstava	205.183,00	74.375,00	354.048,00	3.037.981,00	1.348.525,00	5.020.112,00
426 Nematerijalna proizvedena imovina	205.183,00	74.375,00	354.048,00	3.037.981,00	1.348.525,00	5.020.112,00
4262 Ulaganja u računalne programe	11.279.924,00	13.880.670,00	16.859.091,00	19.836.040,00	19.285.521,00	81.141.246,00
Ulaganja u računalne programe	11.279.924,00	13.880.670,00	16.859.091,00	19.836.040,00	19.285.521,00	81.141.246,00

426 Nematerijalna proizvedena imovina	11.279.924,00	13.880.670,00	16.859.091,00	19.836.040,00	19.285.521,00	81.141.246,00
4263 Umjetnička, literarna i znanstvena djela	48.520.327,00	41.040.266,00	55.190.136,00	51.325.953,00	43.112.676,00	239.189.358,00
Umjetnička, literarna i znanstvena djela	48.520.327,00	41.040.266,00	55.190.136,00	51.325.953,00	43.112.676,00	239.189.358,00
426 Nematerijalna proizvedena imovina	48.520.327,00	41.040.266,00	55.190.136,00	51.325.953,00	43.112.676,00	239.189.358,00
4264 Ostala nematerijalna proizvedena imovina	103.047.438,00	84.447.685,00	101.797.190,00	114.481.647,00	90.024.249,00	493.798.209,00
Ostala nematerijalna proizvedena imovina	103.047.438,00	84.447.685,00	101.797.190,00	114.481.647,00	90.024.249,00	493.798.209,00
426 Nematerijalna proizvedena imovina	103.047.438,00	84.447.685,00	101.797.190,00	114.481.647,00	90.024.249,00	493.798.209,00
4311 Plemeniti metali i drago kamenje	7.110,00	4.348,00				11.458,00
Plemeniti metali i drago kamenje	7.110,00	4.348,00				11.458,00
431 Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	7.110,00	4.348,00				11.458,00
4312 Pohranjene knjige, umjetnička djela i slične vrijednosti	253.722,00	338.830,00	245.545,00	198.430,00	254.547,00	1.291.074,00
Pohranjene knjige, umjetnička djela i slične vrijednosti	253.722,00	338.830,00	245.545,00	198.430,00	254.547,00	1.291.074,00
431 Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti	253.722,00	338.830,00	245.545,00	198.430,00	254.547,00	1.291.074,00
451 Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	477.702.438,00	538.544.589,00	877.861.330,00	1.395.753.976,00	1.516.707.051,00	4.806.569.384,00
Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	477.702.438,00	538.544.589,00	877.861.330,00	1.395.753.976,00	1.516.707.051,00	4.806.569.384,00
451 Dodatna ulaganja na građevinskim objektima	477.702.438,00	538.544.589,00	877.861.330,00	1.395.753.976,00	1.516.707.051,00	4.806.569.384,00
452 Dodatna ulaganja na postrojenjima i opremi	4.753.084,00	8.525.320,00	4.308.502,00	12.976.124,00	6.158.142,00	36.721.172,00
Dodatna ulaganja na postrojenjima i opremi	4.753.084,00	8.525.320,00	4.308.502,00	12.976.124,00	6.158.142,00	36.721.172,00
452 Dodatna ulaganja na postrojenjima i opremi	4.753.084,00	8.525.320,00	4.308.502,00	12.976.124,00	6.158.142,00	36.721.172,00

453 Dodatna ulaganja na prijevoznim sredstvima	142.843,00	276.557,00	784.221,00	94.795,00	439.162,00	1.737.578,00
Dodatna ulaganja na prijevoznim sredstvima	142.843,00	276.557,00	784.221,00	94.795,00	439.162,00	1.737.578,00
453 Dodatna ulaganja na prijevoznim sredstvima	142.843,00	276.557,00	784.221,00	94.795,00	439.162,00	1.737.578,00
454 Dodatna ulaganja za ostalu nefinancijsku imovinu	75.492.929,00	73.590.886,00	79.957.288,00	102.624.234,00	124.713.848,00	456.379.185,00
Dodatna ulaganja za ostalu nefinancijsku imovinu	75.492.929,00	73.590.886,00	79.957.288,00	102.624.234,00	124.713.848,00	456.379.185,00
454 Dodatna ulaganja za ostalu nefinancijsku imovinu	75.492.929,00	73.590.886,00	79.957.288,00	102.624.234,00	124.713.848,00	456.379.185,00
Ukupno:	3.519.061.292,00	3.482.875.265,00	5.052.196.708,00	6.926.284.335,00	7.167.344.954,00	26.147.762.554,00

Izvor: Izradila autorica prema prema podacima Ministarstva financija (2022)